THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3
EINA 75-TUOSIUS METUS — DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Vol. LXXVIII Kaina 25 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGPIŪTIS — AUGUST 30, 1984 Nr. 172

LKB Kronika Nr. 62

Žinios iš vyskupijų

(Tęsinys)

Paberžė (Vilniaus raj.). 1984 m. kovo 15 d. teisininkas Olšauskas atvyko pas Paberžės kelboną Donatą Valikonį ir prie atsivežtos liudininkės, visiškai nemokančios lietuvių kalbos, perskaitė įspėjimą, kuriame nurodyta, kad sausio 29 d. D. Valikonis Vilniaus Aušros Vartuose laikė šv. Mišias (vadovavo rožančiaus perdavimo pamaldoms -red. past.) ir pažeidė RSN 19 paragrafą. Teisininkas Olšauskas perspėjo kunigą, kad, jei šis nesiliaus, valdžia imsis griežtų priemonių. Kun. D. Valikonis paaiškino, kad Aušros Vartai yra visos Lietuvos šventovė ir visi kunigai turi teisę joje melstis — laikyti šv. Mišias, o minėti nuostatai nesuderinti su kunigo sąžine ir sąžiningas kunigas negali jų laikytis. „Ruošiami nauji nuostatai, jie bus griežtesni. Palengvinimo nelaukit", — atkirto Olšauskas.

*

Vilnius. 1984 m. vasario 15 d. į Vilniaus vykdomąjį komitetą buvo sušauktas Aušros Vartų bažnytinis komitetas. Valdžios pareigūnai pareikalavo, kad rožančiaus perdavimo pamaldas Aušros Vartuose laikytų tik Vilniaus kunigai.

*

Viduklė. 1984 m. sausio 26 d. nemažai tikinčiųjų iš visos Lietuvos važiavo į Viduklę pasimelsti už prieš metus suimtą ir Permės lageryje kalinamą TTGKK narį, Viduklės parapijos kleboną kun. Alfonsą Svarinską. Apie 10 val. ryto Raseinių autobusų stotyje į maršrutinį autobusą Kaunas - Klaipėda įlipo milicijos pareigūnas ir įsakė visiems, kas važiuoja į Viduklę, perlipti į šalimais stovintį vietinį autobusiuką. Keleiviams pasiteiravus išlaipinimo priežasties, pareigūnas paaiškino, kad yra įvykusi vagystė, todėl visus, važiuojančius į Viduklę, būtina patikrinti. Per autobusą nuvilnijo šurmulys: „Įvyko vagystė, o tikrinti kažkodėl reikia tik važiuojančius į Viduklę". Atsisakius išlipti, maršrutinis autobusas su visais keleiviais buvo nuvarytas į Raseinių milicijos skyrių ir pakartotinai reikalaujama išlipti važiuojantiems į Viduklę. Konduktorė patikrino bilietus — žmonės buvo priversti apleisti autobusą. Iš autobuso buvo išlaipinta maždaug 10 žmonių, jų tarpe kun. Alf. Svarinsko sesuo su sūnumi. Prasidėjus apklausinėjimui, pareigūnas Matulevičius darė išrašus iš pasų, klausinėjo, kokiu tikslu sulaikytieji važiavo į Viduklę. Vėliau analogišką tardymą pravedė Raseinių milicijos viršininkas, jo kabinete moterims buvo iškrėsti rankinukai. Iš viršininko kabineto žmonės po vieną buvo pervesti į kitą kabinetą. Čia vienas iš milicijos darbuotojų kalbėjo, jog „šitoj komedijoj" milicija nedalyvauja. Paaiškino, kad vietinė valdžia jau seniai suko galvas, kaip „padaryti su tom kun. Alf. Svarinsko suėmimo metinėm". Pagaliau apie 13 val. atėjęs viršininkas žmones paleido. Išleistieji pasiryžo pasiekti kelionės tikslą — Viduklę ir ten pasimelsti už kun. Alf. Svarinską. Autobusų stotyje praeiviai vieni kitų klausinėjo, kas pasidarė, kad negalima važiuoti į Viduklę: keliuose stabdomos lengvosios mašinos, visur pilna milicijos.

(Bus daugiau)

Sausros ir smarkūs vėjai išplėtė Montanos miškų gaisrus. Jau sudegė apie 100,000 akrų miško. Prezidentas paskyrė valstijai lėšų. Iš kitų valstijų siunčiami ugniagesiai. Nuotraukoje lėktuvas barsto ugnį stabdančius chemikalus.

„Privatininkai" gelbsti sovietų derlių

Maskva. — Sovietų Sąjungos komunistų partijos laikraščiuose vasarą įprasta skaityti straipsnius apie žemės ūkio problemas. Partiniai varovai nurodo, kada pradėti javapiūtę, kaip visu spartumu sudoroti derlių, kaip išvengti grūdų nuostolių. Partijos vadai Vilniuje rugpiūčio 22 vėl dejavo, kad „toli gražu ne visur derliaus valymo darbai dirbami visu spartumu. Kasdien prastovi vidutiniškai apie tūkstantį kombainų, beveik pusė jų — dėl techninių gedimų. Politbiuras įpareigojo žemesnius partinius organus ir žinybas „imtis ryžtingų priemonių, kad būtų išvežti šiaudai, nuskustos ražienos, laukai paruošti sėjai. Partija primena, kad reikia iš rudens suarti laukus ir patręšti organinėmis trąšomis. O gyvuliams gi reikia stambiųjų ir sultingųjų pašarų žiemojimui.

Jau daug, daug metų partijos nurodymai Lietuvos valstiečiui yra tie patys. Nesikeičia žemdirbių tikslai: kuo daugiau derliaus „supilti į valstybės aruodus", kitaip sakant, sukrauti į traukinius ir išsiųsti į Maskvą. Šis paskutinis žemdirbio uždavinys dar vadinamas „pardavimu valstybei".

Dideli pasikeitimai matomi vadinamuose visuomeniniuose ūkiuose. Steigdami savo kolchozus ir valstybinius ūkius, partijos vadai su paniekа žiūrėjo į darbininkų daržus, sklypelius, sodelius. Paskutiniu metu padėtis pasikeitė. Buvusieji „sklypelininkai", „privatininkai", kurie anksčiau būdavo puolami, persekiojami už „buržuazinių atgyvenų" puselėjimą, dabar — gerbiami ir skatinami. „Tiesa" rašo, kad sklypelių ūkyje mėsos pagaminta daugiau 19 procentų, pieno — 8 procentais, kiaušinių — 5 procentais daugiau. Ir tai tik per pirmąją metų pusę.

Partijos spauda daugiau rašo apie paslaugas kaimo gyventojui. Rajonuose steigiami buitinio aptarnavimo kombinatai, kurie rūpinasi transporto priemonėmis, kirpyklomis, batų remonto dirbtuvėmis, pirtimis ir t.t. Daug kalbama ir apie „sodybinių sklypų" apdirbimą. Sunku patenkinti visų norus, kai neturi traktorių, žemės dirbimo padargų, remonto bazės, skundžiasi Kretingos buitininkų direktorius.

Kad ir kaip uoliai ok. Lietuvos valstietis „pildo aruodus", tų grūdų vis dar trūksta. JAV žemės ūkio departamento duomenys rodo, kad ir šiemet, jau šeštą kartą, Sovietų Sąjungos derlius bus ne suplanuoti 240 mil. tonų javų, bet tik 180 mil. t. Kitą dalį vėl teks pirkti, „supuvusiuose Vakaruose". Apie tuos kviečių ir pašarinių javų pirkimus sovietų prispausti valstiečiai nieko nežino, tai slepiama nuo liaudies, kuri, sužinojusi, jog duonelė atplaukia iš užjūrių, mažiau lenktyniautų, mažiau „spartintų darbo našumą".

Putname mirė kun. P. Remeika, MIC

Po ilgos ir sunkios cukraus ligos — diebečio — rugpiūčio 29 d. ryte ligoninėje Putname mirė a.a. kun. Petras Remeika, Marijonų vienuolijos narys. Velionis buvo gimęs 1921 m. gruodžio 20 d. Brocktone, Mass. Nuo 1946 m. vienuolis marijonas. Kunigu įšventintas 1949 birželio 15 d. Daugiausia buvo misijonierius ir parapijose vesdavo lietuviškai ir angliškai rekolekcijas, misijas ir atlaidų dienas. Paskutiniu metu sunkiai sirgo cukrine liga, buvo apakęs, amputuota koja. Po antros kojos amputavimo neatlaikė ir rugpiūčio 29 d. ryte mirė. Apie laidotuves tuo tarpu dar nežinoma.

Kun. P. Remeika, MIC

— Argentina ir Čilė artėja prie sutarties pasirašymo dėl ilgai užsitęsusių teritorinių ginčų išsprendimo ir naujos sienos nustatymo.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Erdvėlaivio „Discovery" kelionė dėl naujų gedimų vėl, jau trečią kartą, buvo atidėta. Erdvėlaivis turi pakilti šiandien rytą.

— Izraelio kovos lėktuvai puolė Libane palestiniečių partizanų stovyklą prie Sirijos sienos. Žuvo daugiau 100 žmonių.

— Amerikos automobilių darbininkų unija vėl kalba apie streiką, nes bendrovės atsisakė padidinti algas. Dabartinė darbo sutartis baigiasi rugsėjo 14 d. Fordo bendrovė pasiūlė pelno pasidalijimo planą. General Motors siūlo vienkartinius mokėjimus, kada biznis gerai eina.

— Britanijos uostų darbininkai išplėtė streiką dar į septynis uostus. Kitų uostų unijos streikus atmetė. Tilbury uoste 1,300 darbininkų streikuoja, 700 — dirba.

— Pietų Afrikoje daug „spalvotųjų" piliečių boikotavo rinkimus į parlamentą, kur jiems leista sudaryti 40 narių „rūmus". Kai kur demonstruojančios minios susikirto su policija. „Spalvotieji" yra daugiausia indų ar pakistaniečių kilmės.

— Nikaragvos priešlėktuvinė gynyba numušusi JAV gamybos transporto lėktuvą su karo reikmenimis Nikaragvos sukilėliams. Sandinistų chuntos vadas pakvietė visus iš Nikaragvos pasitraukusius indėnus grįžti namo, pasinaudoti amnestija.

— Grenados saloje keturios demokratinės partijos susijungė į vieną federaciją, kuri rinkimuose iškels bendrus kandidatus.

Kinų prezidentas pagyrė Rumuniją

Bukareštas. — Rumunijoje lankosi Kinijos prezidentas Li Xiannian. Savo kalboje jis pagyrė Rumunijos vyriausybę, komunistų partijos vadą prezidentą Nicolae Ceausescu už nepriklausomą užsienio politiką, pabrėždamas, kad visos komunistinės šalys turėtų turėti teisę pasirinkti savo nepriklausomą kelią.

Bendrame abiejų šalių pareiškime Amerika ir Sovietų Sąjunga raginamos grįžti prie derybų stalo, kur būtų susitarta užšaldyti naujų branduolinių ginklų gamybą ir jų išdėstymą, vėliau susitariant visai panaikinti branduolinius ginklus.

Pagrobė lėktuvą

Bagdadas. — Du jaunuoliai pagrobė Irano keleivinį lėktuvą ir privertė jį skristi į Kuwaitą, o iš ten į Iraką. Čia 204 keleiviai buvo paleisti, o lėktuvo pagrobėjai draugiškai sutikti. Jiems leista: grįžti į Iraną, pasilikti Irake arba važiuoti į kurią kitą šalį. Oro piratai jokių ginklų neturėjo. Jie pasakojo, kad kiti keleiviai ir įgulos nariai jiems nesipriešino, suprato jų aiškinimą, kad Irane, prie dabartinio režimo, neįmanoma gyventi.

Irano radijas skelbia, kad keleivinį lėktuvą iš kelio pasukti privertė Irako karo lėktuvai. Irakas į tai atsiliepė: tai juokinga. Irakas lėktuvą ir keleivius paleido.

Libija pripažino V.Sacharą Marokui

Rabatas. — Maroko vyriausybė paskelbė, kad nauja Maroko sąjungininkė Libija formaliai pripažino Maroko suverenumą Vakarinėje Sacharoje ir nutraukė visą paramą Polisario teroristams, kurie bandė atplėšti tą teritoriją nuo Maroko.

Stebėtojai pripažįsta, kad Libija padarė labai staigų posūkį. Dar 1980 m. balandžio mėn. Libija oficialiai pripažino sukilėlių paskelbtą Demokratinę Sacharos Arabų respubliką. Libija lėšomis ir ginklais rėmė sukilėlius prieš Maroko valdžią. Dabar ši parama sustabdoma.

— Statistikos biuras skelbia, kad infliacija Amerikoje liepos mėn. pakilo 0.3 nuoš.

Rinkimai, Jalta ir dvi Vokietijos

Bostonas. — Joseph Harsch, žinomas „The Christian Science Monitor" politinis komentatorius klausia rugpiūčio 21 d. numeryje, kas slypi už prezidento Reagano pareiškimo rugpiūčio 17 d. Amerikos lenkų delegacijai. Jis pareiškė, kad Jaltos sutartis nepriimtina, jei ji reiškia nuolatinį Rytų Europos pavergimą. Po trijų dienų panašų pareiškimą padarė valstybės sekretorius Shultz, pasakydamas „mes niekad nepriimsime suskaldytos Europos idėjos".

Kaip ir buvo galima laukti, sovietų spauda griežtai pasmerkė šiuos Amerikos aukštųjų pareigūnų pareiškimus.

J. Harsch rašo, kad reikia atsiminti,jog šie metai yra rinkimų metai. Autorius mano, kad kalbos apie laisvą Rytų Europą yra balsų viliojimas. Baltųjų Rūmų kalbėtojas tuoj po prezidento kalbos pareiškė, jog Reaganas nenustato jokios naujos administracijos politikos ir nesiekia nieko kito, kaip pabrėžti savo susirūpinimą žmogaus teisėmis Rytų Europoje. Valstybės departamento atstovas irgi pasakė po sekretoriaus Shultzo kalbos, jog administracija neturi jokių planų „išlaisvinti" Rytų Europą.

Rytų Europos laisvės ir Jaltos sutarties klausimai glaudžiai rišami su Vokietijos padalinimu. Daug Europoje rašoma apie Rytų Vokietijos komunistų vado Honeckerio planuojamą vizitą į Vakarų Vokietiją. Rytų Vokietija gauna Bonos finansinę paramą, gauna kreditus. Komunistams apsimoka laikytis nuosaikiau už Maskvą, kuri paskutiniu metu puola Vakarų Vokietiją.

Vokietijos padalinimas naudingas ne tik Maskvai. Objektyvūs stebėtojai nurodo, kad ir Vakarams daug saugiau, kai Vokietija yra suskaldyta. Oficialiai Vakarų galybės visada pasisako už abiejų vokiečių valstybių sujungimą, tačiau niekad, iš tiesų, nebandė griežčiau spausti, kad abi dalys būtų sujungtos.

Vakarų politikai prisimena kelis atvejus, kada vokiečiai susitarė ir bendradarbiavo su Maskva. Dar 1922 m. birželio 16 d., kada Italijoje vyko Europos konferencija, dvi delegacijos: rusų ir vokiečių iš konferencijos pasitraukė ir Rapallo kurorte pasirašė garsiąją Rapallo sutartį. Šalia taikos sutarties abi šalys pasirašė slaptus susitarimus. Vokietija po nedaugelio metų galėjo Rusijoje bandyti savo ginklus ir ruoštis naujam karui. Po šios istorinės sutarties sekė Stalino-Hitlerio susitarimai, pakeitę Europos žemėlapį.

Suskaldyta Vokietija nesudaro Vakarams grėsmės, tačiau prijungus 17 milijonų Rytų Vokietijos gyventojų prie 62 mil. Vakarų Vokietijos, Vokietija vėl taptų didžiausia Europos galybė Bijoma, kad Maskva už abiejų dalių sujungimą gali pareikalauti naujos „Rapallo" sutarties. Jei Vokietija vėl susidėtų su Maskva, Vakarams kiltų naujas didelis pavojus.

Vliko telegrama prez. Reaganui

Vliko pirmininkas dr. K. Bobelis rugpiūčio 18 d. pasiuntė telegramas Lietuvos ir Rytų Europos klausimais prezidentui Reaganui. Telegramoje prezidentui sakoma:

„Mes pritariame Jūsų penktadienį, 1984 m. rugpiūčio 17 d. padarytam pareiškimui, kad Jungtinės Valstybės nepripažįsta Sovietų Sąjungos įvykdyto Europos padalinimo. Neginčijamas faktas, kad Jaltos sutartyje reikalaujama laisvų demokratinių rinkimų visose sąjungininkų iš nacių išvaduotose šalyse. Sovietų Sąjunga sulaužė ne tiktai Jaltos, bet ir kitas sutartis, jėga pavergdama ir tebelaikydama pavergusi Rytų Europos kraštus, o ypač Pabaltijo valstybes. Visų Amerikos ir kitų po pasaulį išsisklaidžiusių lietuvių vardu mes Jus sveikiname už Jūsų teisingą nusistatymą ir pažadame Jums pilną paramą".

KALENDORIUS

Rugpiūčio 30 d.: Bonifacas, Teklė, Kintenis, Augūna.

Rugpiūčio 31 d.: Raimundas, Amija, Širmantas, Vilmė.

ORAS

Saulė teka 6:13, leidžiasi 7:29.

Saulėta, karšta, laukiama perkūnijos. Temperatūra dieną 95 l., naktį 75 l.

Prezidentas pagerbė jaunus drąsuolius

Washingtonas. —Prezidentas Reaganas Baltųjų Rūmų Rožių sodelyje pagerbė du jaunus amerikiečius: 13 metų Brian Gill ir 19 m. James Point. Vienas jų, nežiūrėdamas liepsnų ir dūmų, šoko į savo šeimos degantį namą Nebraskoje ir ištraukė iš liepsnų savo 3 metų sesutę. Antrasis, važiuodamas vieškeliu, sustojo prie auto katastrofoje užsidegusio automobilio ir ištraukė vairuotoją, kuris pats nebegalėjo išlipti. Po kelių sekundžių mašina susprogo.

Prezidentas Reaganas, apdovanojęs garbės svečius „Jauno amerikiečio" medaliais, pasidžiaugė, kad Amerikon vėl grįžta „senos vertybės", jaunimas parodo charakterio stiprumą. Padėtis pagerėjo, lyginant su 1960-tuoju dešimtmečiu, kada jaunimas buvo praradęs orientaciją, pasakė prezidentas.

Demokratų planai

North Oaks, Minn. — Juodieji Amerikos politiniai vadai aplankė demokratų kandidatą Mondale Minnesotoje ir pažadėjo jam savo paramą ateinančiuose rinkimuose. Pastorius Jackson pasakė spaudai, kad jis pasilaiko teisę kritikuoti demokratų kandidatą, jei reikės, tačiau jis visomis jėgomis dalyvaus kampanijoje ir ragins juoduosius registruotis balsavimui ir balsuoti už Mondale-Ferraro.

Demokratų partijos centras paskelbė Washingtone planą surinkti ateinančioje kampanijoje mažiausiai 27 mil. dol. partijos reikalams. Plane numatoma gauti apie 4 mil. dol. iš „didelių" aukotojų: biznio bendrovių, darbininkų unijų. Daug lėšų reiks balsuotojų registravimo kampanijai. Paskutiniuose prezidento rinkimuose dalyvavo 86 milijonai žmonių. Šiemet bus bandoma išjudinti apie 100 mil. Demokratų naujų balsuotojų būsią apie 10 milijonų. Tik tuo keliu bus garantuotas laimėjimas, pasakė partijos pirmininkas Manatt.

Kandidatė į viceprezidento vietą Geraldine Ferraro, kalbėdama Camden, N.J., pirmąsyk metė sugestiją, kad Reaganą perrinkus padidėtų karo grėsmė. Ji kalbėjo apie motinų ašaras ir pavojų vaikams. Kas atsitiktų, jiems, jei Reaganas rinkimus laimėtų, klausė ji. Per paskutinius ketverius metus įtempimai su Rusija padidėjo, mes nusiuntėme kareivius į Centrinę Ameriką, jauni vyrai žuvo Beirute, kalbėjo demokratų kandidatė, ragindama išrinkti Mondale ir ją.

— Grenadoje prasidėjo buvusių valdžios narių teismas.

DETROITO ŽINIOS

„ŽIBURIO" MOKYKLOS ŽINIOS

Detroito „Žiburio" lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 8 d. 9 val. r. Kultūros centro patalpose. Pirmąjį šeštadienį pamokos tęsis tik iki 12 val.

Sekmadienį, rugsėjo 9 d.,Dievo Apvaizdos parapijoje 10:30 val. ryto bus atnašaujamos šv. Mišios „Žiburio" lituanistinės mokyklos intencija. Visi mokinai, (išskyrus darželį ir priešmokyklinio amžiaus klasę), dalyvaus organizuotai, todėl kreipiuos į tėvelius prašydama, kad savo vaikus atvežtų parapijon ne vėliau kaip 10:15 val. ryto.

Šiais metais (iki šiol) mokykloje sutiko dirbti mokytojai: M. Arlauskienė, V. Bulotienė, M. Jankauskienė, A. Jurgutytė, V. Juškienė, kun. V. Kriščiūnevičius, N. Lapšienė, A. Milmantienė, D. Navasaitienė, V. Skiotytė-Zambo ir P. Zaranka.

Pradedant 1984-85 m. m. mokytojams, mokiniams ir jų tėveliams linkiu geriausios sėkmės.

Mokyklos vedėja

TRUMPAI

Naujas giesmyno leidinys Šv. Antano lietuvių parapijos Detroite artėja prie darbų realizavimo. Tikimasi, kad bus išleistas be parapijos iždo paramos. Malonu, kad parapiečiai atkreipė reikiamą dėmesį ir jau surinkta suma leidžia išdrįsti pradėti spausdinimo darbus. Buvo atsikreipta į parapiečius prašant pareikšti jų pageidavimus leidinio reikalu; tačiau tik retas pareiškė savo nuomonę. Leidinio redakcija jau pradėjo darbą, todėl, dabar pats laikas raštu įteikti savo pageidavimus. Kai medžiaga bus sutvarkyta, ne laikas daryti pakeitimus. Savo aukas paskutiniu laiku įteikė Mečys ir Antanina Petrauskai bei Stasė Sirtautienė. Yra ir pasižadėjusių aukas įteikti kiek vėliau.

Šv. Antano parapijos choras po vasaros atostogų pradės repeticijas rugsėjo 9 d., sekmadienį, įprastu laiku ir ta pačia tvarka. Visi prašomi taip pat gerai dalyvauti repeticijose, kaip ir praėjusiais metais. Tenka padėkoti kai kuriems choristams, kurie nebodami vasaros karščių dalyvauja ir gieda per lietuviškas pamaldas.

Detroito vokalinis moterų kvartetas repetuoja kiekvieną trečiadienį, nežiūrint vasaros kaitros bei kitų nepalankių aplinkybių. Darbas tęsiamas dėl įsipareigojimų atlikti menines programas kitose kolonijose. Moterų kvartetas gerai pasirodė Mokytojų studijų savaitės užbaigimo vakare rugpjūčio 3 d. Dainavoje.

S. Sližys

„Švyturio" jūros šaulių gegužinė įvyko birželio 19 d. „Pilėnuose", prie Manchester, Mich. Suvažiavo daug svečių iš Manchesterio apylinkės, Ann Arbor ir iš Detroito ir jo apylinkių. Gegužinėje dalyvavo ir iš tolimos Floridos atvykęs Stepas Lungys, anksčiau buvęs stovyklos komendantu ir kuopos vicepirmininku. Atvykę svečiai stebėjosi vis gražėjančia stovyklaviete, pavyzdinga švara ir tvarka, kurią palaiko kuopos vyrai. Moterų sekcija pasižymi geru maisto gaminimu, kad čia atvykę galėtų sočiai pasistiprinti. Visi jaukiai praleido vasaros sekmadienio popietę gryname ore ir gražioje gamtoje, o kai kurie išbandė laimę laimėjimuose. Stovyklos vasaros sezono uždarymas bus spalio mėn. Tiksli data bus pranešta vėliau.

Šv. Antano lietuvių parapijos Detroite gegužinė po stogu įvyks sekmadienį, spalio 28 d., savose patalpose. Nors dar yra laiko, tačiau geriau iš anksto žinoti ir tinkamai parapijai talkinti. Numatytuose planuose yra bažnyčios langų restauravimas, kuris pareikalaus didesnių išlaidų. Tikimasi, kad pertvarkymas ir atstatymas naujų bažnyčios langų žiemą sutaupys kuro išlaidas. Visi prašomi paremti tą vienintėlį parapijos renginį, kurio pelnas skiriamas bažnyčios langų atnaujinimui.

Bažnytinio giesmyno leidinio reikalams savo aukas įteikė parapiečiai: Leonardas ir Valerija Šulcai, Vytautas ir Ona Valiai, Alfonsas ir Antanina Leparskai. Jau teko aplankyti kelias spaustuves Detroite ir apylinkėse. Apsistota prie parankiausios kainos atžvilgiu. Leidinio redakcinė komisija turės tuo reikalu posėdį, kuriame galutinai bus nuspręstas tiražas.

S. Sližys

I. BUBLIENĖ SKAITYS PASKAITĄ

PLB-ės pirmininkui Vytautui Kamantui dėl kitų įsipareigojimų negalint atvykti į LB-ės Detroito apylinkės valdybos rugsėjo 9 d. ruošiamą Tautos šventės minėjimą, paskaitą minėjime skaityti pakviesta Ingrida Bublienė, JAV LB-ės Kultūros tarybos pirmininkė.

IŠLEISTUVĖS

Ilgamečiai Detroito lietuvių kolonijos gyventojai, dr. Leonas ir Marija Bajorūnai apleidžia Detroitą. Jiems rugpjūčio 25 d. ateitininkai suruošė išleistuves. Dr. Leonas ir Marija Bajorūnai buvo aktyvūs LB-ės ir kitų organizacijų nariai ir rėmėjai. Linkime jiems sėkmingai įsikurti ir įsijungti į Floridos lietuvių veiklą.

LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ IŠVYKA

Michigano lietuvių respublikonų išvyka į Vytauto ir Birutės Rauckių sodybą prie Imlay city rugpjūčio 11 d. sutraukė gana gražų būrį mūsiškių ir svečių ir praėjo gana jaukioje nuotaikoje. Michigano lietuviams respublikonams vadovauja — Jonas Urbonas.

J.U.

Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto odontologijos devynioliktoji laida, suvažiavusi Clevelande Tautinių šokių šventės proga. Iš kairės sėdi: J. Petraitienė, V. Masilionienė, S. Pacevičienė, ir K. Sodonienė; stovi: E. Baltrušaitienė, B. Paprockienė, L. Čiurlionienė, P. Vaitaitienė ir A. Klimienė (nėra R. Petrauskienės).

TREČIAS SUSITIKIMAS

Tą savaitgalį, kai Clevelande buvo Tautinių šokių šventė, vyko ir daugiau įvairių susitikimų, suvažiavimų. Ir Vytauto Didž. universiteto Medicinos fak. odontologijos skyriaus XIX laida, prieš trejus metus susitikusios Chicagoje, nutarėme vėl susitikti Clevelande ir ta pačia proga dalyvauti ir Tautinių šokių šventėje. Šį kartą mus labai nuoširdžiai globojo Liuda Liudžiūtė-Čiurlionienė, pas kurią ir vyko mūsų suvažiavimas. Birželio 30 d. ryte pradėjo rinktis iš įvairių miestų ir net kraštų. Keletas buvome nesimatę nuo un-to baigimo, o net nepatogu prisiminti, kaip seniai jau tai buvo. Susėdome visos prie didelio apvalaus stalo ir pradėjome rimtąją dalį — posėdį. Pirmiausia, visas jautriai pasveikino šeimininkė Liuda Čiurlionienė. Iš viso buvome 10 ir šį apvalų skaičių sudarė: iš Australijos J. Jurevičiūtė-Petraitienė ir S. Korsakaitė-Pacevičienė, B. Trainavičiūtė-Paprockienė iš New Yorko, V. Jaškauskaitė-Masilionienė iš Daytono, R. Sviderskaitė-Petrauskienė iš Detroito, L. Liudžiūtė-Čiurlionienė ir A. Pacevičiūtė-Klimienė iš Clevelando ir gausiausiai dalyvavo iš Chicagos — K. Rumšaitė-Sodonienė, P. Jasiukėnaitė-Vaitaitienė ir šias eilutes rašančioji L. Daumantaitė-Baltrušaitienė.

Buvo perskaityti laiškai ir sveikinimai iš negalėjusių dalyvauti, — tai S. Didžiulienė, A. Mačiuikienė ir J. Gediminienė. Su liūdesiu prisimintos mūsų mirusiosios ir jų šviesus prisiminimas pagerbtas tyliu atsistojimu. Paskutinioji pasitraukus iš mūsų tarpo ir dar dalyvavusi prieš trejus metus Chicagoje O. Žostautaitė-Baltrušaitienė-Vitkienė. Čia pat suaukotais pinigais už jas visas bus atnašaujamos šv. Mišios pas Jėzuitus Chicagoje rugsėjo 29 d. 9 val. ryto. Tėvynėje pasilikusioms, su kuriom yra ryšys, pasiųsti trumpi sveikinimo laiškai su visų dalyvių parašais.

Neįrašytas programos numeris buvo įdomiausias, o gal ir graudžiausias. Kai truputį pavėlavusi atvažiavo Regina Petrauskienė, buvo nutarta ją „nubausti". Ji turėjo pasveikindama kiekvieną pavadinti ir vardu ir pavarde. O varge, ji šaukėsi pagalbos ir kairėj ir dešinėj, o mums buvo didelio juoko. Kitame programos punkte pakaitom galėjom visos pasireikšti, papasakodamos trumpai apie savo gyvenimą, šeimą, jos džiaugsmus ir rūpesčius, darbo nuotaiką ir planus ateičiai. P. Vaitaitienė atsivežė gražiai paruoštą savo šeimos ir visuomeninio gyvenimo albumą. Kad nebūtų labai liūdna istorija, L. Baltrušaitienė paskaitė keletą humoro eilėraščių. Viena džiaugėsi darbu, kita šeima, anūkėliais ir buvo labai įdomu klausytis, nes tai dar labiau mus suartino.

Po to buvo šeimininkės gražiai paruoštos vaišės, vėliau apžiūrinėjimas gražios namų aplinkos, nuotraukos ir t.t.

Vakare programą sekėm dar su didesniu dėmesiu. S. Pacevičienė buvo paruošus labai įdomų pranešimą apie Australiją, jos geografiją, gamtą, žmones, lietuvių labai sunkias įsikūrimo sąlygas, atvažiavus po paskutinio karo. O kai visa tai dar pailiustravo skaidrėmis, mūsų visų susižavėjimas buvo begalinis. Nežinia, ar dėl to, bet abi australietės mus labai nuoširdžiai pakvietė kitą mūsų suvažiavimą įgyvendinti Australijoje. Visos maloniai sutikome ir net vienbalsiai nubalsavome. Ir kodėl ne? Už trejų metų ten bus Jaunimo kongresas, tad kodėl ir mums nepagyventi toj jaunoj dvasioj. Pagyvensim, pamatysim.

L. Baltrušaitienė

MŪSŲ KOLONIJOS

Kennebunkport, Me.

DAIVA MONGIRDAITĖ KENNEBUNKPORT KONCERTE

Vėl liepos 28 d. didžiojoje salėje Kennebunkporte stovėjo mūsų laukiama solistė Daiva Mongirdaitė. Jos akompaniatorius, kaip ir pernai, buvo dr. Saulius Cibas. Solistė pradėjo programą džiaugsminga arija iš operos La Traviata — J. Verdi (1813-1901) „Ah, fors'e lui che l'anima" ir „Sempre libera" iš pirmojo akto. Jos lengvai valdomas soprano balsas skrido didžiojoje salėje ir savo laimingu jausmingumu bei viltimi kupinas lietė klausytojų sielas. Rodos, kartu su soliste klausytojai išgyveno besiartinančios laimės šilimą ir meilę.

Felix Mendelssohn, vokiečių romantikas, kurio solistė padainavo „Das erste Veilchen", „Auf Flugeln des Gesanges" ir „Neue Liebe" melancholiškai nuteikė klausytojus. Romantizmas turėjo savo charakterį, o Mendellsohno specifinį tragiškumą, ką ir perteikė Daiva.

Marcelinos arija iš L. van Bethoven operos Fidelio, kur buvo kalbama apie labai gražios ir jaunos mergaitės meilę nežinomam berniukui, nuvedė klausytoją į naują pasaulį, gilų ir rimtą.

Po pertraukos scenoje matėme solistą Saulių Cibą, kuris atliko Erno Dohnanyi Etude fortepijonui solo. Tai veikalas vengrų kompozitoriaus, kuris buvo didelėje įtakoje vokiečių muzikos. Saulius parodė gerą techniką, net nuostabu, kad, būdamas medicinos daktaras, jis sugeba palaikyti techniką ir taip jautriai atlikti šį veikalą.

Po pertraukos išgirdome ariją iš paskutiniojo Traviatos akto, kuris visu tragizmu užvaldė klausytoją mirštančios jaunos džiovininkės, patekusios į vargą ir skurdą, dar taip labai norinčios gyventi.

Lietuvius reprezentavo Vytauto Klovos trys harmonizuotos liaudies dainos: Močiutės dvarely, Rūta žalioji, Aš išdainavau visas dainužėles. Pabaigai amerikiečių lengvos muzikos atstovas Victor Herbert, kurio plačiai žinomas dainas solistė atliko, sukėlė plojimų audrą. Ilgas plojimas išprašė iš solistės dar porą dalykų. Herberto buvo atlikta „Kiss me again", ir „Italian street song".

Daiva ir Saulius, šįmet, kaip ir kiekvieneriais metais, buvo sutikti mielai ir nuoširdžiai. Daivos spalvingas balsas ir elegantiška laikysena spindėte spindėjo scenoje šviesų apšviestoje.

— E. V.

Sol. Daiva Mongirdaitė

Worcester, Mass.

Vyresnės skautės rugsėjo 29 d., šeštadienį, 7 val. vak. Maironio parko didž. salėje rengia pirmą rudeninį šokių vakarą su programa ir vakariene. Programą atliks ir šokiams gros New Yorko vokalinis — muzikinis vienetas „Jinai ir trys gintarai".

Lietuvių Labdarių draugijos pietūs (veltui) bus rugsėjo 30 d., sekm., 1 val. p.p. Maironio parko patalpose. Į šiuos pietus atsilanko tiek žmonių, kad užima visas sales ir sunkai sutalpinami. Būtume laimingi, kad į lietuviškus kultūrinius renginius sulauktume tiek publikos

J. M.

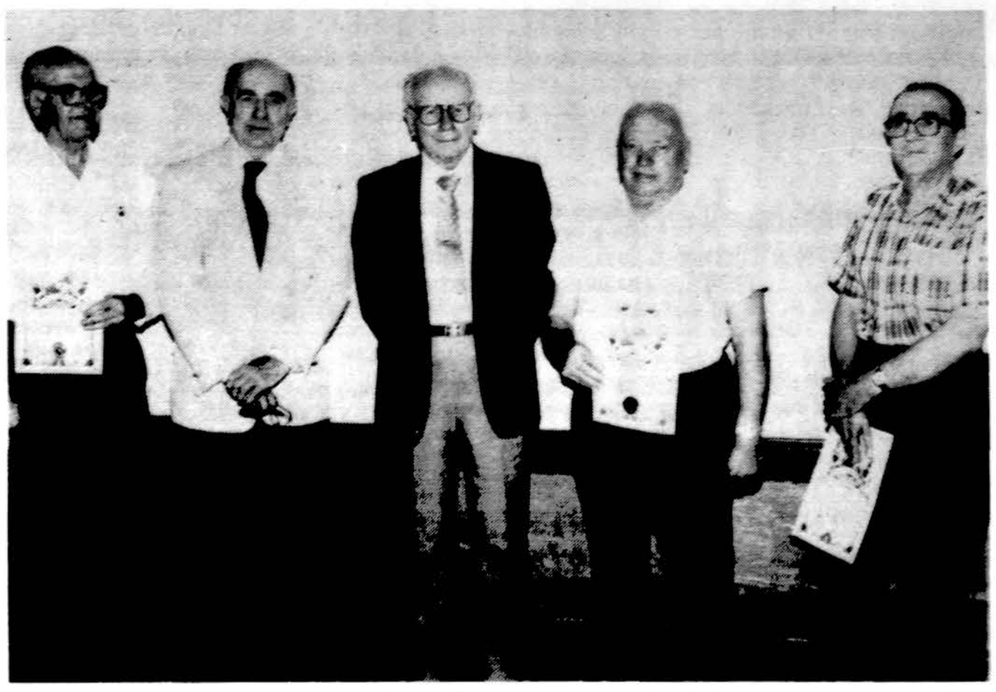

Tautos fondo Detroito skyriaus pirm. Jurgis Mikaila ir valdybos narys Vladas Staškus St. Butkaus šaulių kuopos susirinkime įteikė Tautos fondo diplomus aukotojam St. Bartkui, A. Lukui ir K. Sragauskui. Iš k.: Vincas Tamošiūnas, Vladas Staškus, Jurgis Mikaila. Stasys Bartkus ir Alfonsas Lukas.

Nuotr. K. Sragausko

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS—161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $53.00. Foreign countries $53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$53.00	$30.00	$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$53.00	$30.00	$20.00
Užsienyje	$53.00	$30.00	$20.00
Kitur — Amerikoje	$53.00	$30.00	$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambint 436-5566

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12—4, 6—8 antr. 12—6; penkt. 10—12, 1—6

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozo Meškausko ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val.: pirm., antr, ketv ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroid'o, impotencija ir kitų harmoninių negalavimų
2454 W. 71 St. Chicago
Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „answering s." Tel. 242-3846

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 460-7288
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

DR. EDMUNDAS VIŽINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val.: pirm. ir penkt. 12—5; antr. ir ketv. 12—6:30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477. Rez. 246-0067. arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233—8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO.7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Iš „koncentracijos stovyklos"

SU MEILE

Žmogus, paviršutiniškai žvelgiant, nėra vientisa būtybė, o savo viešąjį reiškimąsi išskaido į keleriopas „roles". Tas pats asmuo vienaip elgiasi savo miegamajame, antraip — uošvės salione, trečiaip — darbovietėje, ketvirtaip — bažnyčioje, penktaip — šunų lenktynėse, ir t.t. Kiekvienai tokiai skirtingai aplinkai yra ir jai pritinkantis (t.y. jos atžvilgiu „normalus") elgesys.

Kokios tad reikia aplinkos, kad lietuviškai nusiteikęs jaunas asmuo, joje atsidūręs, jaustųsi dar labiau pritrauktas prie savo „lietuviškosios rolės"? Ogi tokios, kurią sugeba sukurti PLJS Ryšių centro lituanistikos seminaro vadovai (žr. „Draugo" nr. 167 ir 168). Jie tėvų jėzuitų rekolekcijų namus prie Akrono, Ohio, paverčia aplinka, kurioje atsidėti lituanistikai yra lygiai natūralu, kaip ir bažnyčioje melstis.

Šią lituanistikos studijoms palankią atmosferą lemia ne tik reiklių dėstytojų kokybė ir ne tik mokomosios medžiagos kiekybė. Žinoma, ir šie faktoriai (apie juos buvome jau praėjusį kartą užsiminę) svarūs bei reikšmingi. Kai lietuvių kalbos kultūrą, — iš tiesų, aukštesnįjį rašybos ir skyrybos kursą, — skaito toks Juozas Vaišnys, S.J., už kurį vargu ar galima įsivaizduoti vienu metu ir rūstesnį, ir simpatiškesnį dėstytoją (ir, be to, savo dalyką daugiau išmanantį), tai net ir lėčiausias studentėlis jaučia „dūrį" į savo ambiciją ir iš paskutiniųjų stengiasi, kad duokdie nepadarytų diktante nei vienos klaidos. Ir kai į seminarą atvažiavęs jaunuolis išvysta ten įrengtą biblioteką (su daugybe žodynų, enciklopedijų ir kiekvienam kursui patartinų skaityti knygų), spaudos kioską ir knygyną (prikrautą pardavimui skiriamų knygų), jis negali nesuprasti, kad, brolyti, čia bus dirbama rimtai.

Tačiau visi šie pedagoginiai turtai neturėtų savo poveikio, jeigu jų nesuptų tai, ką galėtume pavadinti „seminaro dvasia". Tos dvasios vadovaujamasis principas — visų sąmoningas susitelkimas į bendrą studijinį darbą. Šis susitelkimas išgaunamas tiek psichologinėmis, tiek fizinėmis priemonėmis.

Pagrindinė psichologinė priemonė — tai nuo pat pirmos dienos skiepijamas nusistatymas, kad visi seminaro dalyviai mokosi iš visų kitų. Aišku, tie seminaro dalyviai skirstosi į dvi „nelygias" grupes (lektoriai ir kursantai), be to, net ir patys kursantai nėra vienodo pažangumo (kai kurie iš jų, „seni vilkai", atvažiuoja beveik į kiekvieną seminarą, o nemaža dalis yra buvę bent du kartus), tačiau ši nelygybė visaip mažinama bendro visų tobulėjimo linkme. Lektoriai kaip laisvi klausytojai lankosi vieni kitų kursuose, tad kursantai mato, kaip literatai semiasi iš istorikų, istorikai iš literatų, kalbininkai iš literatų, ir t.t. O tarp ir po paskaitų lektoriai nuo studentų nepabėga, bet kartu su jais maišosi, atsakinėja į jų paklausimus, tęsia įsižiebusias diskusijas. Ir kadangi pagrindinis viso seminaro dėmesys skiriamas griežtai taisyklingam lietuvių kalbos vartojimui (beje, tai sritis, kurioje ne tik kursantams, bet ir daugumai lektorių dar yra vietos pasitobulinti), tai seminare, vadovaujantis vėliausiomis Lietuvoje nustatytomis taisyklingumo normomis, vyksta nuolatinis vieni kitų šnektos (žodyno, morfologijos, kirčiavimo ir tarimo atžvilgiais) taisinėjimas. Lektoriams ir kursantams atskirai ar savitarpy besišnekučiuojant, niekas nesidrovi, išgirdęs kieno nors šnekoj kalbinę klaidą, tą klaidą garsiai atitaisyti, ir niekas nesigėdija pats būti šitaip kitų pataisomas. Taisinėja lektoriai kursantus, kursantai kursantus, lektoriai lektorius ir — kursantai lektorius. O iškilus neaiškumui ar tiesiog ginčui (taip irgi dažnai pasitaiko!), bėgama prie čia pat esančių šaltinių: jei ne prie tėvo Vaišnio ar prof. Klimo autoritetingo balso (kartais ir juo norisi suabejoti!), tai prie žodynų, kalbos vadovėlių ar labiau specializuotų kalbos mokslo veikalų, kurių čia rengėjų rūpesčiu privežta dėžių dėžės...

Tad nėr ko stebėtis, kad visi seminaro dalyviai, nors ir būtų to nežinoję į seminarą atvykdami, jį palieka gerai įsisąmoninę, kad mūsų kalboj „atstovauti" reikalauja naudininko linksnio (atstovauti kam, bet ne atstovauti ką), o „atitikti" — galininko (atitiko kirvis kotą, bet ne kotui), kad žodžiuose „kongresas" ir „momentas" kirčiuojamas antrasis, o ne pirmasis skiemuo, ir kad reikia sakyti „mokyti" ir „mokytis", o ne „mokinti" ir „mokintis"...

Prie „seminaro dvasios" sukūrimo nemažai prisideda ir fizinio pobūdžio faktoriai. Visi dalyviai kartu dirba ir gyvena viename ir tame pačiame patogiai išprojektuotame vieno aukšto pastate, tad visi yra visuomet vienas kitam lengvai pasiekiami. Tačiau kiekvienas dalyvis, tiek lektorius, tiek kursantas, taip pat turi savo atskirą miegamąjį kambarį su prausykla ir rašomuoju stalu. Jei seminaras tebūtų paprastas stovyklavimas, šitokio „liuksuso" nereikėtų, tačiau kadangi seminaro studijinė paskirtis reikalauja ne vien grupinio santykiavimo, bet ir individualaus susikaupimo (kursantams po 5 privalomų paskaitų kasdien užduodama dar apie 6-7 val. namų darbo), privatus, uždaras kampelis kiekvienam yra labai pageidautinas.

Antra vertus, seminaro namus supa plati, graži sodyba, kurioje galima tarp ir po paskaitų pasportuoti, pasivaikščioti ir prieš saulę pasikaitinti. Šiaip kitokiom pramogom seminare galimybių sąmoningai nesudarinėjama. Vieninteli užsiėmimai šalia paskaitų ir studijų — vakarinės programos (dainų, diskusijų, liet. filmų, laisvos kūrybos ir kt.), tačiau be jokios „skystosios pagalbos". Tiesa, vieną kartą per dvi savaites suruošiama bendra ekskursija prie ežero, o du kartus — „šurum burum" vakarėlis su alučiu ir vynu. Visu kitu laiku alkoholis griežtai draudžiamas. Nėr jo kur ir gauti, nes išvykimas iš sodybos taip pat neleidžiamas. Jei kursantui ko nors prireikia iš miestelio, jam tai parūpina vikri ir paslaugi seminaro vadovybė, sudaryta iš vyresniųjų studentų (šiemet šias pareigas ėjo R. Sakadolskis, L. Rimkus ir V. Vėbraitė). Negalima skaityti jokio nelietuviško laikraščio (seminarą lanko tik „Draugas") ar klausytis bet kokios radijo programos, išskyrus R. Sakadolskio kas vakarą paruošiamą ir per namų garsiakalbį lietuviškai perduodamą pasaulinių žinių santrauką. Nepageidaujami ir pašaliniai lankytojai, kurie, nebūdami seminaro dalyviais, tik sudrumstų įtemptą seminaro dienotvarkės ritmą.

Tokį režimą gal ir sunku būtų išlaikyti žymiai ilgiau negu dvi savaites. Tačiau per tą trumpą, bet intensyviai sunaudojamą laiką susidaro nepamainoma proga porai tuzinų jaunųjų entuziastų „paskęsti lietuvybėje". Kursantai seminarą kartais pravardžiuoja „koncentracijos lageriu". Tai tikriausiai vienintelis atvejis, kada šie žodžiai tariami su meile.

M. Dr.

SOVIETAI NERIMASTAUJA

Griežtai kritikuoja Vengrijos ir R. Vokietijos laikyseną

DR. D. KRIVICKAS

Sovietų nervingumas yra pasireiškęs ne tik santykiuose su Vakarais, bet ir santykiuose su satelitiniais kraštais dėl iškilusių reikalavimų suteikti daugiau laisvės nustatant santykius su Vakarais. Įdomu pastebėti, kad šie reikalavimai yra iškelti pačių komunistų partijų lyderių Vengrijoj ir Rytų Vokietijoj. Pirmiausiai visa tai išėjo viešumon, kai Čekoslovakijos komunistų partijos laikraštis „Rude Pravo", laikomas patikimu Kremliaus ruporu, griežtai pasmerkė vadinamus nacionalizmo ir separatizmo ženklus sovietų bloke.

Vengrų socialistų (komunistų) partijos mėnraštyje buvo paskelbtas straipsnis, parašytas Matyas Szuros, komunistų partijos sekretoriaus užsieno politikos reikalams.

Štai kaip apibūdino jo turinį Charles Gati (The Washington Post, 1984 m. liepos 8 d.); „Nors parašytas blankiu komunistų partijos žargonu, Szuros straipsnis buvo pritrenkiantis. Szuros pastebėjęs, kad Maskva nebėra „centras" pasaulinio komunizmo ir kad ji negali nustatyti bendros strategijos, jis konstatavo, kad „tie patys sprendimai" negali būti politikos kelrodžiu atskirų kraštų komunistų partijų ir valstybių. Jis kvietė priimti metodus, kurie suteiktų maximum nuolaidų būdingiems (tautiniams) bruožams".

Pažymėtinas jo teigimas, kad detentė yra pageidaujama tarp mažų ir vidutinių Rytų ir Vakarų Europos valstybių ir kad „kontaktai tarp atskirų socialistinių ir kapitalistinių kraštų gali žydėti tuo metu, kai santykiai tarp Rytų ir Vakarų eina blogyn".

Anot „Rude Pravo" yra „keista, kad šen ir ten yra žmonių, kurie linkę įrodyti tam tikrą nepriklausomumą tarptautinėje politikoje...arba, kad jie svajoja apie mažųjų valstybių rolę, kurios galėtų padėti „didžiosioms valstybėms pasiekti susitarimo". Tame straipsnyje taip pat kritikuojamos tos valstybės, kurios siekia „laikinų tautinių patogumų" iš kapitalistinių Vakarų. Atrodo, kad „Rude Pravo" čia turi galvoje Vengriją, Rytų Vokietiją, Rumuniją, kurių prekyba su Vakarų valstybėmis siekia nuo vieno trečdalio iki pusės.

Šie įvykiai rodo, kad yra tam tikras pažiūrų sutapimas tarp Vengrijos ir Rytų Vokietijos, kuri stojo ginti Vengrijos poziciją. Rytų Vokietijos dienraštis „Neues Deutschland" persispausdino du vengrų straipsnius, kuriais paneigiama ši kritika, ir taip pat persispausdino pasikalbėjimą su Kadaru, kuris patvirtino nuomonę, kad „mažos ir vidutinės valstybės gali daug padaryti dialogo palaikymui". Tuo pačiu netiesioginiai, pateisino ir Rytų Vokietijos iniciatyvą palaikyti ir paremti santykius su Vakarų Vokietija.

Maskva stojo Pragos pusėn. Sovietų savaitraštis „New Times" perspausdino „Rude Pravo" straipsnį, išleisdamas tik kai kuriuos grubius užsipuolimus. Į diskusijas įsijungė ir aukštas Maskvos pareigūnas D. Rachmanin, pasisakydamas prieš bandymus" nustatyti rolę didelių ir mažų valstybių už klasių kovos sampratos ribų ir esminio prieštaravimo tarp socializmo ir kapitalizmo". Jis taip pat tvirtino, kad JAV kursto nacionalinius konfliktus tarp Varšuvos pakto valstybių, siekdamos susilpninti Sovietų-Rytų Europos santykius, darydamos skirtumus tarp atskirų sovietų bloko valstybių.

Kaip pastebėjo Gati, Maskvai tai nėra akademinis ginčas apie tinkamą balansą tarp nacionalinių interesų ir tarptautinio solidarumo. Tai liečia rusenantį konfliktą tarp Maskvos imperinės galybės ir jai pavaldžių kraštų.

Pastaromis dienomis šios diskusijos įgavo naują pobūdį ryšium su Vakarų Vokietijos suteikta 330 mil. dolerių paskola Rytų Vokietijai, uždarytos Vakarų Vokietijos diplomatinės misijos Berlyne atidarymu ir numatomu Rytų Vokietijos lyderio Erich Honecker vizitu Vakarų Vokietijon.

Maskvos reakcija ypatingai padidėjo, kai Rytų Vokietijos komunistų partijos laikraštis „Neues Deutschland" paskelbė platesnį straipsnį pritariantį detentei ir pateisinantį reikalą pagerinti ryšius su V. Vokietja, motyvuojant, kad tai diktuoja taikos reikalas: „Mūsų socialistinė (Rytų) Vokiečių valstybė laiko savo svarbiausia pareiga bendradarbiauti, kad vėl neprasidėtų karas vokiečių žemėje" (The Washington Times, 1984.8.2).

Kai toks R. Vokietijos elgesio pateisinimas buvo paskelbtas, Maskva dar daugiau sugriežtino savo ataką prieš V. Vokietiją ir netiesiogiai prieš R. Vokietijos lyderį E. Honecker: „Bonos vadai dabar bando ypatingai stipriai, kaip niekados iki šiol, įgyvendinti savo planus sumenkinti darbininkų ir valstiečių Vokiečių valstybę, pridengdami revanšo politiką vokiečių bendros gerovės interesais".

„Pravda" ypatingai stipriai pasisakė prieš Bonos naudojamą ekonominį spaudimą ryšium su paskolos suteikimu: „dažnai griebiamasi ekonominės galios suardyti pokarinę taikingą būklę Europoje ir sudrumsti pastovumą R. Vokietijoj" (The Washington Post, 1984.82)

„Pravda" pastebėjo: „Taproga būtų neblogai priminti paties Honeckerio pareiškimą:" Socialistinė (Rytų Vokietija) ir kapitalistinė (Vakarų Vokietija) negali būti sujungtos, kaip negali būti sujungta liepsna ir ledas".

Tai buvo įspėjimas R. Vokietijai, rašo William Drozdiak savo straipsnyje, „R. Vokietija gina tampresnius ryšius su Bona", kad ji nenueitų pergreitai ir pertoli megzdama ryšius su Bona.

Tenka pastebėti, kad Vengrija, kaip anksčiau, taip ir šių diskusijų metu parėmė R. Vokietiją, pabrėždamą, kad R. Vokietijos diplomatija atlieka gerą patarnavimą Europai ir pasauliui, vystydama savo ryšius su V. Vokietija: „Vengrija iš naujo pakartojo savo paramą R. Vokietijos ir V. Vokietijos susitarimą dėl kreditų, nežiūrint, kad šį sanderį pasmerkė sovietai. Vengrų savaitraštis Magyaroszag parėmė Erich Honeckerį, kuris planuoja ateinantį mėnesį neturintį precedento vizitą W. Vokietijon. Vengrija pareiškė savo pritarimą prieš savaitę, bet jos pakartotinas parėmimas laikomas reikšmingu, kadangi Maskva padidino savo kritiką" (The Washington Post, 1984.8.5.)

Vakarų diplomatai, rašo W. Drozdiak, yra nustebinti tokiu atviru skirtingų nuomonių pasikeitimu, liečiančiu Rytų-Vakarų politinę strategiją: „Kiek toli R. Vokietija gali saugiai siekti pagerinti ryšius su V. Vokietija, nesukeldama lakių lūkesčių viduje ir pasipiktinimo tarp jos santarvininkų. Kiek toli sovietai turi padrąsinti bendradarbiavimo klimatą su Vakarais, įskaitant ir atnaujinimą ginklų kontrolės pasitarimų su JAV-bėmis".

SVETIMŠALIAI ČEKOSLOVAKIJOJE

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Pirmą kartą su čekais teko susitikti karo metu, dirbant vokiečių geležinkelyje netoli Breslau. Tai buvo didelė Oels (šiandieną Olesnice) stovykla, svarbiame geležinkelio mazge, kur taip pat buvo didelės vagonų ir garvežių taisymo dirbtuvės. Atrodo, kad čekai darbams buvo atvykę savanoriškai, nes jų barakai buvo šviesesni už lietuvių, rusų, ukrainiečių ir lenkų, jie turėjo daugiau laisvės gaudami iš namų siuntinius — papildomai maisto. Nekartą teko su jais pakeisti cigarečių normą į duoną (o ji buvo labai ir labai skani!) ar už markes nusipirkti gabaliuką margarino. Taigi, dar karo metu, buv. Reicho protektoratas ekonomiškai buvo stiprus.

Ir šiandieną, nors Čekoslovakija įjungta į socialistinį bloką, tačiau pragyvenimo standartu ji stovi aukščiau pačios SS-gos, Rumunijos, Bulgarijos, Lenkijos ir gal net rytų Vokietijos. Apie šį kraštą teko kiek ilgiau pasikalbėti su koncertavusio mano mieste amerikiečių choro dalyviais (proga — maža vakarienė parapijos salėje), aplankiusiais Čekoslovakijos sostinę. „Taip — kalbėjo choristai — valgyti yra, papuošti krautuvių langai, tačiau žmonių veidai be jokio šypsnio, gyvenimo džiaugsmo. Jie atrodo viskam abejingi, be jokios ateities perspektyvos".

Tad ir susidomėjau Vienos korespondento W. Oberleitnerio straipsniu „Mannheimer Morgen" dienraštyje, kadangi jis lietė šiandienį Čekoslovakijos gyvenimą ir „Gastarbeiter — svečių darbininkų" problemą, kuri yra ir greičiausiai ilgam laikui liks šiandieninės Vokietijos problema.

Reiškiama antipatija ar geriau tariant nepalankumas užsieniečiams yra rodomas ne tik vakarų Vokietijoje ar vakarų Europoje, bet taip pat ir komunistiniuose Europos kraštuose. Viena tokių — Čekoslovakija, kur šis nepalankumas ar net pasibjaurėjimas užsieniečiais darbininkais yra ryškiai pastebimas, nors oficialiai užsienietį paženminti griežtai draudžiama, kadangi tuo pačiu išreiškiama rasinė neapykanta.

Manding, tualetuose, pramonės rajonuose, apartamentinių namų laiptuose labai dažnai randami įrašyti žodžiai — užsieniečiai lauk! Korespondento užklausti sostinės gyventojai ar tie žodžiai taikomi turistams — gaunamas neigiamas atsakymas. Užsieniečiai turistai yra visuomet mielai laukiami, o išprašomi užsieniečiai darbininkai, gyvenantieji daugiausiai gete. Tačiau sostinės gyventojų akyse, užsieniečiai darbininkai turi labai dideles privilegijas, tad jas reikėtų gerokai apkarpyti.

Ko bijo čekai? 1979 m. Čekoslovakijoje buvo tik 13 tūkst. svetimšalių darbininkų, o pereitais metais šis skaičius pašoko iki 44 tūkst. Didžiausią nuošimtį sudaro vietnamiečiai, kurių skaičius iš 3,200 pašoko net iki 26 tūkst. ir žada pasiekti 100 tūkst. skaičių. Be to, dar yra 13 tūkst. lenkų, 5 tūkst. kubiečių, numatant atgabenti dar iš Mozambiko, Bulgarijos, Mongolijos. Daugumas jų dirba kasyklose ar prie statybos, kur jaučiama darbo jėgos stoka.

Daugumas vietnamiečių mokinami įvairių profesijų ir turi ketverių metų sutartį. Jų atlyginimas mokamas kronom, yra mažesnis už čekoslovakų. Tačiau vietnamiečiai, būdami mažesnių reikalavimų už vietinius gyventojus, sutaupo dar pinigų ir nuolatiniais siuntiniais, apsunkina krašto aprūpinimą, kadangi Čekoslovakija dar turi išlaikyti 100 tūkst. raudonarmiečių ir jų šeimas.

Skundžiasi čekoslovakai besiplečiančiam nežinomom tropikinėm ligom. Jie prašo vyriausybę įrengti užsieniečiams atskirus baseinus, tačiau valdžia tokių prašymų neišklauso.

Įtempta padėtis privedė prie stiprių susirėmimų su vietnamiečiais. Jie užsibarikadavo savo kvartaluose, kartu reikalaudami vienodo su čekais atlyginimo, pramogoms — pobūviams salių, filmų.

Tuoj pat, profsąjungų organas „Prace — Darbas" pažymėjo, kad kaikurie vietnamiečiai nepateisino į juos dėtų vilčių.

BAŽNYČIA — SU LIAUDIMI

Reikia, kad Bažnyčia su liaudimi susitiktų, bus tai gražiųjų amžių priešaušris, kuriame Kristaus karalystė pasieks tokį klestėjimą, kokio istorija lig šiol nežinojo.

Pop. Pijus IX

DIENAI RIEDANT VAKAROP

Prabėgusių dienų akimirkos

VLADAS RAMOJUS

14

— Žinai, — prasitarė veikalo autorius ir režisierius Gasparas Velička, — vieną dieną sustojau ties žydinčiu medeliu ir apsiverkiau... Juk aš šio pavasario nemačiau ir nematysiu. Dienos prabėga fabrike, o visas laisvalaikis repeticijose. Taip diena iš dienos.

— Tad kodėl ryžtatės šią muzikinę pjesę kartoti?

— Visuomenė pageidauja. Pernai visi žmonės netilpo. Dabar, prieš ruošdamiesi gastrolėm Clevelande, turim progos patenkinti ir Chicagos publiką.

— Tad, mielas režisieriau, malonėkit papasakoti šios pjesės gimimo aplinkybes ir jos kelią į sceną?

— Idėja gimė Vilniuje 1942 metais, kai Filharmonijos ansamblis paprašė muzikinio veikalo. Tada jį ir parašiau. Tik pavadinimas buvo kitas. Muzikų ir literatų komisija, kurią sudarė Balys Sruoga, Jonas Kardelis, Vytautas Marijošius ir Jonas Balys, veikalą įvertino teigiamai. Filharmonijos ansamblis pradėjo jį repetuoti. Tačiau 1943 metais naciams uždarius ansamblį, veikalas scenos nebeišvydo. Vėliau frontui į Lietuvą priartėjus, aš atsidūriau anglų aviacijos griaunamam Berlyne, kur kelis kartus per dieną tekdavo slėptis Zoo bunkervie. Ten veikalą pertaisiau, išlyginau. 1946 m. vasario 16 d. Bambergo lietuvių tautinis ansamblis pirmą kartą jį pastatė Wiesbedene. Po to jau buvo apvažiuota visa Vakarų Vokietija ir duota per šimtas spektaklių. Naujam kontinente veikalą jau statėm Chicagoje ir Toronte. Šis pastatymas kiek skirsis nuo ankstyvesniųjų, nes įvesta daugaiu draminio elemento, skirtingas aktorių sąstatas, atnaujintos dekoracijos...

Taip kalbėjo režisierius Gasparas Velička 1952 metų gegužės mėnesio pradžioje Hollywoodo svetainėje Chicagoje, „Dainavos" ansambliui rengiantis kartoti muzikinę pjesę „Nemunas žydi" veikalą, diriguojant ansamblio meno vadovui muzikui Stepui Sodeikai.

Pjesę „Nemunas žydi" Dainavos ansamblis vėl pakartojo po 14 metų. 1966 m. sausio 15 ir 16 d. minint ansamblio 20 metų veiklos sukaktį. Tada gyvųjų tarpe jau nebebuvo nei veikalo autoriaus G. Veličkos, nei jo muzikinio apipavidalintojo Stepo Sodeikos. Scenos rampon jį vedė nauji žmonės.

Prieš naująją „Nemunas žydi" premjerą Darbininko 1966.I.5 nr. rašiau: „Skaudus ansambliui buvo 1964 metų kovo mėnuo, kada amžinybėn iškeliavo ilgametis ‚Dainavos' meno vadovas muz. Stepas Sodeika, iš anksto pramatęs ‚Nemunas žydi' spektaklius dvidešimtmečio koncertui. Prieš tai atsiskyrė su šiuo pasauliu ir pjesės autorius, anksčiau buvęs svarbus ansamblio talkininkas Gasparas Velička. Oi buvo tada pavojaus ansambliui išbėgioti.

„Tačiau Stepo Sodiekos užsiauginta nauja jėga — muzikas Algis Šimkus, o kiek vėliau ir iš Californijos atvykęs muzikas Petras Armonas tapo tais stulpais, nuo kurių ansambliečiai ne tik kad nebėgo, bet dar labiau spietėsi ir ansamblio gretos ėmė didėti. Šiandien ansamblyje jau yra arti šimto balsų. Ansambliui vadovauja muzikas Petras Armonas, a.a. Stepo Sodeikos bendraamžis ir muzikos studijų draugas. Tad Armonui ir tenka įvykdyti Sodeikos testamentą — dvidešimtmečio sukakčiai pastatyti ‚Nemunas žydi'. Artimųjų P. Armono talkininkų tarpe šiame neeiliniame darbe minėtini: veikalo muzikinis atnaujintojas Jonas Zdanius, chormeisteris Petras Vacbergas, režisierius Kazys Veselka, tautinių šokių mokytoja Nijolė Pupienė, baletmeisteriai Jaunutis Puodžiūnas ir G. Giedraitienė, aktorius Leonas Barauskas, solistė Nerija Linkevičiūtė ir kiti..."

Po sukaktuvinės šventės tame pačiame „Darbininke" vėl aprašiau savo įspūdžius:

„1966 m. sausio 15 ir 16 dienomis per šaltį ir sniegą Chicagos lietuviai rinkosi prie žydinčio Nemuno, kuris buvo atkurtas Marijos mokyklos scenoje ‚Dainavos' ansamblio 20 metų sukakties proga. Žmonių antplūdis per abi dienas buvo didelis. Dalis žmonių, nebegavę bilietų, turėjo grįžti. Viso spektaklius matė apie 2,700 žiūrovų.

„Šį kartą Nemunas sužydėjo be tradicinės armonikos, bet dainas, tautinius šokius ir išraiškos žodį palydėjo simfoninis orkestras. Šalia to į abu veiksmus įvedė specialias orkestro overtiūras. Tai davė naują spalvą muzikinei pjesei. Masinės dainos nuskambėjo nauju grožiu. Įspūdingi buvo šokiai, tikrai žavi, nors gal vietomis per mažai pritildyta muzika. Visa tai, ypač jaunajai žiūrovų kartai, teikė nemeluotą grožį. Tačiau vyresnioji karta pasigedo armonikos. Šalia lietuviškos klėties ir lietuviškų beržų dekoracijų simfonija jiems pasirodė svetima. Žinoma, simfonija buvo didelis kontrastas gan sentimentaliai ir banaliai pjesės žodinei daliai...

(Bus daugiau)

PASTABOS APIE ŠOKIŲ ŠVENTĘ, JOS RENGĖJUS IR VERTINTOJUS

ALFONSAS NAKAS

Neturiu po ranka visai tikslių duomenų, kada septintosios Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės (toliau ją vadinsiu tik **švente**) ruoša prasidėjo. Spėju, kad techninis pasiruošimas bus trukęs arti poros metų. Kai šventei rengti komiteto ir JAV LB krašto v-bos pirm. dr. Antanas Butkus 1983.IX.22 mane telefonu paprašė redaguoti šventės leidinį, sakė, kad komitetas sudarytas, įvairios komisijos jau dirba, kad tik leidinio redaktoriaus betrūkstą...

Šventė įvyko 1984 m. liepos 1 dieną. Nepaisant prieštaravimų skaičius skelbiant, šventėje tikrai bus dalyvavę ne mažiau kaip dešimt tūkstančių žmonių, jei ne tiek vien publikos, tai ir programos atlikėjus įskaičius. Šitokia masė tik už vienerių metų po II Pasaulio lietuvių dienų. Tik už vienuolikos mėnesių nuo V. Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso uždarymo. Tik už keturių mėnesių nuo kazimierinių iškilmių Romoje, dviem mėnesiams iki kazimierinių iškilmių Toronte belikus. JAV rinkiminių metų maišaty. Pasaulinės olimpiados kontroversijoms užaugant, Ir, ajajai, pati baisiausia „nenormalybė" — pasirinkimas vietos netoli Clevelando, užuot rengus Chicagoje...

Iš anksto žinojom, kad Richfieldo koliziejus turi 17,-000 kėdžių publikai. Šventės metu maždug kas antra kėdė liko tuščia. Kad vaizdas būtų gražesnis ir net amerikiečių žinioms imponuotų, trūko dar kokių trijų tūkstančių žmonių. Atpirkimo ožių ar ožkų ieškant, jau skaičiau apkaltinimą komisijai, turėjusiai amerikiečių publiką prisivilioti, bet kritišku momentu atsistatydinusiai. Neliekime ašarų be reikalo: amerikiečių publika etnikų neprisišaukiama, kad ir kažin ką. Politikos didžiūnai — taip. Spauda ir TV - taip. Bet ne publikos masė. Paklauskite Lietuvių operos vadovus, kiek šimtų jankių į LO spektaklius atsilanko, nors kartais labai šauniai prieš juos išsigarsinama, o praėjus muzikos kritikų išgiriama? Ir kiek jankių ateidavo į Amfiteatrą Chicagoje, į ankstesnes dainų bei tautinių šokių šventes? Kodėl gi Clevelando „tuteišai" turėjo būti geresni už čikagiškius?

Aš ne trupučio neabejoju, kad publikos skaičių žymiai būtų padidinusi gerai organizuota, laiku pradėta propaganda tarp savųjų. Dar gerokai anksčiau, negu kvietė leidinio redaktorių, pirmininkas turėjo surasti energingą spaudos koordinatorių. Spėju, kad ieškojo, bet nė vienas spaudos reikšmę išmanantis klevelandiškis rankos nepakėlė. Nebūtinai tokiu turėjo būti pirmaeilis žurnalistas ar rašytojas. Čikagietė Ritonė Rudaitienė nėra jau tokia intensyvi spaudos bendradarbė, bet ji yra puikiausia koordinatorė. Tiesiai graudu, kad šalia JAV LB krašto v-bos pirmininko pareigų, šalia vos bepakeliamos šventės rengimo k-to pirmininko naštos, dr. A. Butkus dar bandė ir spaudos komisijai vadovauti. Daugelį mėnesių reklama-propaganda šlubavo. Labai nedaug rašinių tesirodė Kanados abiejuose savaitraščiuose. Dar mažiau, beveik nieko, mėnesiniuose žurnaluose. Tik gerokai po N. Metų, iš tikrųjų jau pavasariop, visi rašantieji supuolėme. Vis kas savo išmone, partizaniškai, be plano, bet jau labai intensyviai. Žinau, kad šitaip į kolizieįų atvedėm kelis tūkstančius dvejojusiųjų. Taip, tik dvejojusius. O tuos kietus riešutus, užsispyrėlius, kuriems, jei jie gyvena Chicagoj, viskas gera tik kas Chicagoje vyksta, arba torontiškius, kuriems užtenka tik Toronto renginių, reikėjo „perauklėti". Tokius reikėjo pradėti „šviesti" tuojau po II PLD.

Kas be ko, ir propagandai suintensyvėjus, žingsnius priekin lydėjo žingsniai atgal. Be reikalo klevelandiečiai taip jautriai reagavo į m.dr. užuominą, kad (Clevelando) „(...) miesto vaizdas tiesiog plytos prašosi". Entuziastiškam „Draugo" vedamajame m.dr. jam būdingu stilium ragino čikagiečius šventėje dalyvauti, nors Clevelando miestas ir nėra turistinė atrakcija. „Plytos prašosi" visi Amerikos (t.y. JAV) didmiesčiai, ir nėra ko dailinti. Tokios Chicagos akį veriančiai graži tik pirmoji Michigano ežero pakrantės mylia (nebūtinai **visa** mylia!). Detroito šaunių statinių, parkų, paminklų ruožas nuo Detroito upės dar siauresnis ir kelias dešimtis kartų trumpesnis, negu Chicagos. Clevelando vidurmiestis (down town'as), jeigu tikrai vidurmiesty tas mūsų šventės užbaigtuvių pokylis buvo, man sekmadienio pavakary pasirodė murzinas ir klaikus. Ką bekalbėti apie vidurmiesčius apsupusius nesibaigiančius lūšnynus, vistiek Chicagos, Detroito, Clevelando ir, dievai, pačios sostinės Washingtono. Ar. m.dr. neturėjo teisės kad ir riebesniu potėpiu apie miestą teisybę tarti? Kur jis savo rašiny bent žodžiu įžeidė Clevelando lietuvius? Rašinys guli šalia mano mašinėlės; jį dar kartą, prieš paskutinį klaustuką dėdamas, ištisai perskaičiau.

Šventės propagavimą suintensyvinę, rašinius gausiai iliustravome. Ne šventės komiteto ir komisijų nuotraukomis, o šokėjų bei jų vadovų. Na, buvo viena kita nuotrauka ir rengėjų, bet kukliai, saikingai, neužgožiant, nenustelbiant tų, kurie koliziejuje rengėsi mus džiuginti. O galėjo būti kitaip, jei klevelandiškis šventės komitetas rašančiuosius ir redakcijas būtų nuotraukomis užpylęs. Telieka tai pavyzdžiu ateities Chicagos didžiųjų renginių komitetams... Antra vertus, labai labai gaila, kad ne visų grupių istorijėlėm ir nuotraukom spaudą aprūpinom ir, tikiu, neaprašytąsias gerokai nuvylėm. Aš pats tik apie dvidešimtį teaprašiau, po elitinių grupių kitas tiesiai burtų keliu sau išsitraukęs, kad bent sąžinė liktų rami. Netyčiomis kai kurias grupes aprašėme keli laikraštininkai. Tai akivaizdžiai parodė koordinatoriaus stoką.

Kaip žinome, oficialūs šventės rengėjai buvo Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė (JAV LB), Kanados Lietuvių Bendruomenė (KLB) ir Lietuvių tautinių šokių institutas (LTŠI). Birželio 30-sios pavakary visų šių „trijų didžiųjų galybių" atstovai dalyvavo šventės atidaryme prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Nebeminėsiu, kas kalbėjo ir kas vainiką nešė, nes tai yra šventės leidiny ir būrys korespondentų aprašė savo reportažuose. Tik priminsiu daugumos kartotą klaidą. Leidiny paskelbta, kad aukuro „amžinąją ugnį" uždegs LTŠI direktorė Galina Gobienė, tai reporteriai ir rašė, kad ji uždegė. Deja, ugnies uždegti ėjo (su jaunuolių — šokėjų palyda) šventės šokių direktorė Jadvyga Reginienė. Ta ugnis vis geso (blogas įrengimas) ir nežinau, ar pagaliau atsigavo. Prie minimo paminklo jau pajutau šventės dvasią. Ten susirinko gal apie tūkstantis žmonių ir jie buvo iš įvairių miestų. Visiškai taip, kaip švenčių atidarymas Chicagoje.

Tą patį vakarą teko dalyvauti dviejuose pobūviuose: uždarame, tik kviestiems svečiams, Lietuvių namuose ir viešame-masiniame susipažinimo vakare Clevelando vidurmiesty, Public Auditorium milžiniškoj patalpoj.

Lietuvių namuose puotavo gal pora šimtų žmonių. Veikė gerai aptarnaujamas baras. Buvo teikiami šalti ir karšti skanėstai-delikatesai. Visko visiems iki valiai, viskas veltui. Baliaus mecenatai — ponai Kūnevičiai, o vaišintojos — Ona Jokūbaitienė su padėjėjomis. Pobūvy mačiau politinių ir kultūrinių veiksnių vadovus, šventės komiteto bei komisijų narius, keletą laikraštininkų. Pagrindinis pobūvio tikslas — šokių vadovų pagerbimas. Gerai įšilus, susipažinus ir susidraugavus, dr. Antanas Butkus ir Ona Jokūbaitienė šokių vadovėms-vadovams išdalino įgraviruotas plokštes, kaip padėką už jų darbą. Pobūvis paliko gražių įspūdžių.

Valandą prieš vidurnaktį nusigavau į Auditoriją. Ten puotavę daugiau kaip 4,000 žmonių, bet jau toli gražu visų neberadau. Vistiek čia stebino masiškumas, jaunimo ir vyresnių žmonių minia, kurioje pajunti lietuviškosios Amerikos pulsą. Šį pobūvį suruošė Nijolė Balčiūnienė su būriu komisijos narių. Pusketvirto dešimtmečio beveik visuose didžiuosiuose renginiuose dalyvavus, man čia širdis iš džiaugsmo šoktelėjo. Nakvoti važiuodamas žinojau, kad koliziejuje publikos turėsime...

Koliziejuje!

Šalia žinoviškų, bet labai santūrių G. Breichmanienės („Tėviškės Žiburiuose") ir Liudo Sagio („Drauge") recenzijų, koliziejaus įspūdžius paskelbė gal tuzinas ir šiaip reporterių. Recenzentų lakoniškumas ir santūrumas turbūt privengiant instituto rūstybės? Vis dėlto L. Sagys išdrįso priminti, jog šventės leidiny „bendrai informacijai ir mūsų kultūros istorijos labui" turėjo būti ne tik trumpi šokių aptarimai, bet ir nurodyti jų choreografai bei muzikai. Taip, turėjo! Bet leidinio reikalus palieku pabaigai, desertui. Aplamai, šokių programą, tai yra atlikimą, teigiamai įvertino ir žinovai, ir diletantai. Jungiuosi prie jų entuziazmo. Vykdamas į tautinių šokių šventes niekada nesitikiu precizijos, pavyzdinio ansambliškumo ir dar kažkokių choreografinių plonybių. Tai ne Brian Macdonald'o pastatymai Stratfordo festivaly, kur visi šoka kaip vienas, ir ne Radio City merginų kojos. Čia moksleiviai, studentai ir visokių profesijų, „veteranai", sulėkę iš neapmatuojamų Šiaurės Amerikos plotų, o trys grupės net iš kitų kontinentų. Jie arenon prieš publiką išėjo tik po poros **bendrų repeticijų. Kai kuriuos** šokius, ypač studentai, sušoko labai gerai, kitus gerai ar pakenčiamai, bet publika visur beveik vienodai buvo dosni katutėmis. Tarp šokėjų ir publikos buvo juntamas glaudus ryšys nuo pradžios iki galo. Argi šventė nepanaši į čekų sakalų sąskrydį šio ir pereito šimtmečių sąvartoj? Taip, taip! Tai lietuvybės demonstracija. Šokių geras atlikimas, tiesa, pageidautinas, bet nepirmareikšmis. Lietuvių dvasia, valia, jėga, ryžtas, draugystė — štai dalis pirmaeilių šventės tikslų. Jie buvo pasiekti arba pademonstruoti, tad šventė pavyko.

Kai per pertrauką, o paskui ir į mašinų aikštes skirstydamiesi dalinomės įspūdžiais, **daugumas keikė** „Nereikalingas, ilgas kalbas", nes, girdi, dėl jų reikėjo valandą ir ketvirtį laukti šokių pradžios. Keikiau ir aš. Keikiau tol, kol, prieš rašydamas „Aidams", nepradėjau šifruoti savo bloknoto hieroglifų. O iššifravau štai ką:

(Bus daugiau)

AKYS

Nors žmogaus subtili siela gali sudvasinti visą kūną, tačiau nėra dvasingesnio žmogaus kūne organo kaip akys. Akys — tai tasai taškas, kur siela ir kūnas labiausiai susiliečia, todėl teisingai sakoma, kad *per akis į mus žiūri žmogaus siela.*

Alfonsas Grauslys

APSIPIRKITE DABAR!

Iš mūsų ūkio

IŠNOKĘ POMIDORAI	3 sv.	$1.00
CALIFORNIA NECTARINES	sv.	49 c.
GRADE A MEDIUM EGGS—Kiaušiniai	tuz.	49 c.
MEDIUM ONIONS—Svogūnai	5 sv.	$1.00
WHOLE RED RIPE WATERMELON—	Visas — sv. po	9 c.
ROMAINE LETTUCE—Salotai	sv.	39 c.
MICHIGAN APPLES—Obuoliai	4 sv.	$1.00
SCOTT PETERSEN SMOKED SAUSAGE or SMOKED POLISH SAUSAGE— Rūkytos Dešros	sv.	$1.98
FAMOUS FOODS OF VIRGINIA ASSORTED CRACKERS, 7 oz. Box, each		59 c.
ASSORTED WISHBONE SALAD DRESSINGS— Salotų uždarai, 20 oz. Bonus Pack		$1.39

Dairy

PIENAS	gal.	$1.59
2% PIENAS	gal.	$1.49
1% PIENAS	gal.	$1.39
COTTAGE CHEESE—Varškė	24 oz. dėžė,	$1.29
GALLON FRUIT DRINK—Gėrimai	gal.	99 c.

Deli

KRAKUS CHOPPED POLISH HAM—	Kapotas Kumpis, sv.	$1.59
MUNSTER CHEESE—Sūris	sv.	$2.19
POTATO SALAD or COLE SLAW—	Bulvių ar Kopūstų mišrainės, sv.	69 c.

Išpardavimas rugp. 29 – rugsėjo 2 d.

Uždaryta pirmadienį — Labor Day

Dėl kasdieninių specialių nuolaidų pasukite telefonu raides PRODUCE.

EGG STORE

6190 Archer Avenue — Tel. 284-8704
4177 Archer Avenue — Tel. 254-0018
8740 S. Ridgeland Ave. — Tel. 430-4787
7069 W. Cermak Rd. — Tel. 788-8500

SOPHIE BARCUS
RADIO SEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Transliuojame iš nuosavos studijos Marquette Pk., vedėja Aldona Daukus.
7159 S. Maplewood Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 778-1543

CLASSIFIED GUIDE

PROGOS — OPPORTUNITIES

TAVERN BUSINESS
Business only for sale. Work for yourself in the heart of Marquette Park. Under $20,000 — Equipment included. Reply in English.
CDS REALTY CORP.
Tel. 499-2222

MISCELLANEOUS

FASHION CARPETS
KILIMAI
LIETUVIŲ PREKYBA
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8654
3208½ W. 95th Street

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir atkuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

Perskaitę "Draugą", duokite ir kitiems pasiskaityti.

ĮSNUOMOJAMA — FOR RENT

Nuomokite Floridoje, prie Daytona Beach, tik žingsniai iki jūros. Naujas namas su oro vėsinimu. 2 mieg., 2 vonios. Skambint vakarais (Chicagoj) (312) 234-5957.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notarinės — Vertimas
BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie — 778-2233

MISCELLANEOUS

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood — Tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį nuo 1 iki 4 val. popiet
No. 900. 57-ta ir KENNETH
5 miegamų mūrinis. 29 m. senumo. Įrengtas rūsys. Naujesnis 2 maš. garažas. Centrinis oro vėsinimas. Paskubėkite. Skambinkite.

No. 981. 68-ta ir PULASKI
Liuksusinis 3-jų miegamų mūr. namas, 29 metų senumo. Didelė virtuvė su medinėm spintelėm. Įrengtas rūsys. Centr. oro vėsinimas. 2 maš. garažas. Labai švarus. Daug priedų. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertinimui ir greitam pardavimui skambinkit
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

DĖMESIO

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA
VI tomas. Pogrindžio leidinys
Šis tomas paskirtas Kronikos 1(metų sukakčiai paminėti. 688 psl., kieti viršeliai. Viršelis ir iliustracijos — seselės Mercedės. Išleido Lietuvos kronikos sąjunga, 6825 So. Talmas Ave., Chicago, IL. Spausdino Kings port Press, Kingsport, Tennesee 198(m. Kaina su persiuntimu $8.50.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

ĮSIGYKITE DABAR

JURGIS MATULAITIS
Stasys Yla
"Biografinė apybraiža, pirmoji tokios apimties... Autorius skaitytojams pažįstamas, nes jis savo raštais pririša skaitytoją verčia mąstyti, gyvai ir vaizdžiai charakterizuoja asmenis...
Šioje knygoje autorius susikaupia ties vienu asmeniu — ark Jurgiu Matulaičiu ir jį ryškina įvykiais, pokalbiais, dienraščių ir laiškų ištraukomis, buvusių mokinių ir bendradarbių liudijimais" — Valdemaras Cukuras.
Išleido ir spaudė Nek. M. Pr. Seserys, 370 pusl., 1977 m Kaina su persiuntimu $7.41. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

ĮSIGYKITE ŠIĄ PLOKŠTELĘ
LAŠA LAIKO LAŠAI... Diriguoja komp. Julius Gaidelis (Brocktono mišrus choras) stereo
Malda už tėvynę, Tėviškės laukai, Žolelė žydėjo, Ant kalno klevelis, Augo putinas, Plovė lankoj šieną ir kitos.
Gaunama "Drauge"
Kaina su persiuntimu $6.50

A.a. J. Grišmanausko paminklą šventinant Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Iš kairės: dr. P. Kisielius, L. Kublickas, S. Petrauskas ir kun. K. Trimakas.

PAVERGTOS TĖVYNĖS KANČIAS IŠSAKYTI NORĖJAU...

Mirties metinių pro a š.m. liepos 28 buvo pašventintas laisvės žvejo a.a. Juozo Grišmanausko paminklas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, dalyvaujant abiem rizikingame laisvės žygyje bendrininkams — žygio iniciatoriui ir vadovui kpt. Lionginui Kublickui ir E. Paulauskui, Altos bei Sandaros atstovui inž. G. Lazauskui, gausiam buvusių velionio draugų bei pažįstamų būriui.

Paminklą suprojektavo ir savo pastangom bei rūpesčiu pastatė laisvės žygio vadovas kpt. L. Kublickas. Simboliniame žvejui paminkle iškalta Vytis ir įrašas: „Mano Dieve, pavergtos Tėvynės kančias išsakyti norėjau"... Juozo gyvenimo laikotarpis — 1927.10.5 - 1983.7.16.

Paminklą pašventino kun. dr. K. Trimakas ir tai progai savo sukurtą kelių posmų eilėraštį paskaitė, kurio paskutinis posmas:

,,Akys — mačiusios
tautiečių skausmą.
Širdis — už kitus jaučianti.
Išplaukė ten — anapus...
žemėj likusių tautiečių
kančias Aukščiausiam
išsakyti"...

Dr. P. Kisielius. ateitininkų ir kitų organizacijų vadovas, pasakė turiningą prakalbą, pabrėždamas a.a. Juozo Grišmanausko drąsios rezistencijos reikšmę bei nuopelnus laisvės kovoj.

Juozas kilęs vos iš dviejų hektarų ūkelio, augęs 8-nių (6-šios sesutės) vaikų šeimoj Žemaitijoj, beveik Platelių ežero pakrantėj. Maitintasi bulvėm, grikiais. Anot jo, „Žemės visiems į panagius teužtektų". Pievos — „žalias lopelis, sakytum, geram šuniui peršokti"... O vis tik bolševikai Grišmanauskus laikė „buožėm" ir, atsisakius kolchozan paduoti „prašymą", apkrovė tokiom didelėm duoklėm, kad nebeįmanoma būtų net stambiam ūkiui išpilti. Jaunesnysis brolis žuvęs partizanu. Juozas irgi dalyvavo partizanų veikloj, todėl mokėjo daug partizanų dainų, kurias atsinešė į laisvąjį pasaulį ir 1953 m. buvo išleistos — „Lietuvos partizanų dainos" su gaidom. Turėjo švelnų balsą ir tėvynės ilgesio kankinamas dainuodavęs. Stebėtis tenka, kad kilęs iš „biedniokų" ir tokiu būdamas nepritapo prie „liaudies nuo kapitalistų išlaisvintos". Bolševikai juo pasitikėjo ir vertė egzekucijose dalyvauti, tremiant Sibiran tautiečius. Būdamas sąžiningas patriotas, nenorėjo tapti išdaviku — kišeniniu peiliuku sužalojo sau koją ir tuo būdu išvengė išdavikiškos bolševikams paslaugos, nors dėl kojos defekto kentėjo iki mirties, tačiau jautė sąžinės ramybę. Liko ištikimas, taurus žemaitis, lietuvis, trokštąs laisvos, nepriklausomos Lietuvos. Matydamas ir pats kentėdamas nuo bolševikų priespaudos, nelaisvės, jautė būtiną reikalą tą lietuvių tautos vergovę bei tautos naikinimą kokiu nors būdu pranešti laisvajam pasauliui. Pasitaikius progai, išplaukus 1951.VII.16 d. iš Klaipėdos į jūrą žvejoti, statant save į didžiausią gyvybei pavojų, užkalė laivo dugne rusus, kaip iš anksto buvo su kpt. L. Kublicku aptarę, ir, prisijungus tuo laiku dar E. Paulauskui, tęsė be ginklo tik su lentgaliu rankose pavojingą kovą. Po dramatiškos kovos įtampos laiko, visi trys drąsuoliai jūrininkai žvejai pabėgo su Sovietų laivu Švedijon ir paprašė politinių teisių.

Ne skurdas, kaip kam galėtų atrodyti, privertė rizikuoti gyvybę ryžtis didžiai pavojingam šuoliui į laisvę, bet laisvės troškimas ir gilus bei stiprus noras pranešti laisvam pasauliui Lietuvos okupantų vykdomą žiaurų tautos genocidą.

Tie trys žvejai, prasikalę Stalino laikotarpy per „geležinę uždangą", atvežė okupuotos Lietuvos tikrąjį bolševikų vergijos gniuždomą vaizdą, okupantų vykdomą žiaurų tautos naikinimą. Juozas Grišmanauskas savo veikale — „Tolimieji kvadratai" sako: „Tik dabar stovėdamas ant šios žemės, kuri vadinasi laisviausioji pasaulyje... aiškiai matau savo Tėvynės didybę ir jos begalinį vargą. Matau, kad pasaulis to visko nesupranta". Nušvietė okupuotos Lietuvos socialinę, ekonominę, religijos persekiojimo, sunkią kultūrinę padėtį, ypač be kaltės areštus, perpildytus kalėjimus, trėmimus Sibiran, partizanų didvyriškas kovas bei jų lavonų išniekinimus išmetant turgaus aikštėse... Lietuvių išdavikų — „stribų" žiaurumus. Juozas prisiėgta dvasia prašo: „Mes, kurie čia esame, kaip liudijimas, prašome: „tikėkite! Mūsų lūpomis kalba visa mūsų žemė, jūsų protėviai, kalba kapai, kalba dar gyvieji". Amerikoje visi trys žvejai buvo Altos vežiojami po lietuvių kolonijas, aplankė apie 50 vietovių. Buvo renkamos Altos aukos. Jie atidengė tikrąją okupuotos Lietuvos vargingą padėtį. Po to vėliau buvo visiškai pamiršti.

Pagal trijų pabėgėlių žvejų informacijas buvo išspausdintas iliustruotas leidinėlis „Voyage To Freedom".

Rizikingas pasitraukimo iš tėvynės šuolis ypač suartino Juozą su kpt. L. Kublicku. Žiaurus karas, bolševikų okupacijos įvykiai giliai įspaudė Juozo sieloj pėdsakus, kurie, net sulaukus brandaus amžiaus, iškildavo net prieš mirtį, jautė bolševikų žiaurumo bei įsivaizduojamo išdavimo baimę. Reikalingas buvo globos. Kpt. L. Kublickas buvo nuoširdus globėjas ne tik Juozui esant gyvam, bet ir po mirties, nes jokių giminių Amerikoje neturėjo. Rūpinosi draugo palaidojimu, pastatė paminklą ir jo pašventinimo dalyvius užkvietė į restoraną užkandžiui.

Kpt. Kublicko kilmę išveda iš istorinės kunigaikščių Lietuvos didikų, kurių herbe radosi įrašas: „Virtute Non Vi"... Atseit, drąsa ne jėga. Verčiant laisvai būtų drąsa, kilnumu, bet ne jėga laimima, vadovaujamasi.

Drąsus, rizikingas per „geležinę uždangą" prasilaužimo žygis buvo laimėtas vadovaujantis prosenelių Kublickų herbo šūkiu Virtute non vi... Reikia pastebėti, kad kapitono tėvas ir trys dėdės buvo savanoriai kūrėjai, besikaunant dėl Lietuvos nepriklausomybės 1919 - 1920 metais.

P. Laurinavičius

Laiškas

ALEGORIJOS IR VEDAMIEJI

Su šypsena persiskaičiusi „Draugo" rugpjūčio 16 dienos laidoje Br. Juodelio straipsnį „Ar Chicaga buvo skurdžiai atstovaujama", pajutau didelį dėkingumo ir pasididžiavimo jausmą. Jei kolega V. Rociūnas, ilgametis „Draugo" bendradarbis, susilaukė kritikos dėl savo „parapietiško uolumo" su daugybe straipsnio paaiškinimų, tai tvirtinimas, kad mano „kvietimas" (straipsnyje nuo kabučių mirga tekstas) „Dirvoje", atsakant į m.dr. užgaulų vedamąjį apie Clevelandą, sulaikęs kai kuriuos čikagiečius nuo vykimo į šventę, mane įtikino, kad vis tik mano rašymas turi didelę įtaką. Tokio komplimento nesu dar girdėjusi, bet esu dėkinga, nors ir neužtarnautai.

Nežinia, kur mano straipsnyje kolega Juodelis rado sarkazmą, jei čikagiečiai buvo kviečiami ir laukiami ištiestomis rankomis ir atvira širdimi. O mano prašymas „neatsivežti plytų" buvo tiesioginis atsakymas į alegorišką m.dr. Clevelando miesto pajuoką. Ir tai nebuvo reagavimas į vieno asmens nuomonę, kaip tai teigia korespondentas. Vedamasis nėra vieno asmens nuomonė, kaip laiškas skaitytojo redaktoriams ar pavienio žurnalisto straipsnis. Vedamasis visada reiškia laikraščio redakcijos ir daugumos jo skaitytojų nuotaikas. Gaila, kad Juodelis, taip draugiškai su manim susidaužęs taurelėmis šventės metu, nesupranta alegorijos, kurios sąvoka yra aiškinama taip: retorinė figūra, kurioje posakiai ir žodžiai nėra vartojami jų tiesiogine prasme. Ar plytos žodžio reikšmė, kaip panaudota vedamajame nereiškia nedraugiškų jausmų ir noro užgauti žodžiu? Todėl toks pasakymas, kad autoriui nežinomas nė vienas atvejis, kuriame čikagiečiai būtų atsivežę į Clevelandą plytų tautiečiams apmėtyti, neišlaiko jokios kritikos.

Šalia straipsnyje taip pat stinga teisingos informacijos, mane įtraukiant į šventės rengėjų komiteto sąrašus. Gausus susirašinėjimas, specialūs blankai niekur mano pavardės nemini. Jame buvau tik labai trumpą laiką. Visada buvau ir esu laisvo nusistatymo žurnalistė, kuriai nebūtina būti sąrašuose su entuziazmu ir malonumu rašyti apie svarbiuosius mūsų visuomenės įvykius. Tikiuosi, kad Br. Juodelis ateityje prieš rašydamas pasitikrins faktus.

Logikos stoka neteikia straipsniui svorio, jei taip neatsargiai rašoma, kad komiteto nariai leidę replikas apie plytą Chicagos šokėjams. Argi Br. Juodelis, kuris visą šventės programos laiką praleido lankydamasis ložėse, galėjo tas replikas girdėti? Ir dar iš komiteto narių? Taigi, jei m. dr. savo vedamuoju nepadarė jokios įtakos, kaip pavienis asmuo, kodėl tiek daug jėgos ir reikšmės skiriama man, nerašančiai vedamųjų?

Gaila, kad Br. Juodelio straipsnyje nėra nei vienos originalios idėjos, nei vienos naujos minties, tik daugybė citatų ir jų nevykusių aiškinimų. Skaitytojams būtų žymiai naudingiau ir įdomiau pasiskaityti ne buvusių straipsnių netikslų atpasakojimą ir savo kolegų barimą, bet malonų Chicagos gyventojų pagyrimą už gausų dalyvavimą šventėje. To negalėjo nepastebėti ir eilinis žiūrovas. Spragos tarp mūsų kolonijų daugelyje atvejų yra ne mūsų visuomenės nuotaikų rezultatas, bet atsakingumo nejaučiančio žurnalisto plunksnos pasispardymas. Nepakanka sklandžiai ir taisyklingai rašyti. Reikalingas tam tikras viešo etiketo ir solidarumo pajautimas, diktuojantis, kaip ir ką rašyti. Kritika yra sveikas ir naudingas spaudos elementas, bet beatodairiškas pasijuokimas iš rengėjų pastangų, tariamo verkšlenimo, jaunimo idealizmo suniekinimas nėra žurnalistinio darbo pavyzdys. Tai tik paprastas išsišokimas, kuris ilgam laikui paliks alegorišką plytos suvokimą mūsų žodyne.

Suprantu, kad Chicagoje gyvenantis Br. Juodelis bando ginti savo parapijos kolegą ir jos gyventojus. Užtikrinu, kad nei vienam, nei kitam toji pastanga nebuvo reikalinga. Clevelando miestas ir apylinkės pasižymi medžio ir gelžbetonio statyba. Tai mes į Chicagą negalėsime atsivežti plytų. O čikagiškiai iki šiol, anot paties Br. Juodelio, to nebuvo padarę. Gal likime taikoje ir būkime solidariai kūrybingesni, rašydami originalias mintis ir jausdami atsakomybę už savo pačių pasisakymus.

Aurelija Balašaitienė

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams.

Kas penktadienį iš WEVD Stoties New Yorke nuo 10 iki 11 val. vakaro. 97.9 meg. FM. Taip pat klausykitės "Music of Lithuania" programos kas sekmadienį nuo 2:05 iki 3:00 val. popietų iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU).

Direkt. Dr. JOKUBAS STUKAS
Watchung, N.J. 07060
234 Sunlit Drive
Tel. — (201) 753-5636

Pranas Naujokaitis

SAULĖLEIDIS

Eilėraščiai

Knyga padalinta į du skyrius. Pirmasis pavadintas GINTARINIS SAULĖLEIDIS, kuriame sudėta 11 eilėraščių, o antrasis — SUTEMS TAMSI NAKTUŽĖLĖ, kurioje yra 32 eilėraščiai. Išleido "Darbininkas" 1982 m. Kaina su persiuntimu $5.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Stasys Santvaras

Buvimo pėdsakai

Aštuntoji lyrikos knyga.

Leidinį sudaro keturi atskiri skyriai: Dainų ir sapnų atspindžiai, septyni miestai, Rubajatai, žmogus ir daiktai. 168 psl., kieti viršeliai. Išleido Vilties draugijos leidykla 1983. Kaina su persiuntimu 9 dol. Užsakymus siųsti Draugo adresu.

20 METŲ NUO GEN. KONSULO J. BUDRIO MIRTIES

Šių metų rugsėjo 1 d. sueina dvidešimt metų kai mirė Jonas Budrys, išbuvęs Lietuvos generaliniu konsulu New Yorke veveik dvidešimt aštuonerius metus. Jo konsulavimo metu Lietuvą užgulė didžiosios nelaimės: 1938 m. kovo 17 d. Lenkija įteikė Lietuvai ultimatumą, priversdama atstatyti diplomatinius santykius, o po metų hitlerinė Vokietija atplėšė Klaipėdos kraštą. Bet tai tik įžanga į dar didesnę nelaimę — invaziją į Lietuvą ir okupaciją 1940 metais.

Kaip valstybininkas jautriai pergyveno tuos visus įvykius. Prieš rusų okupaciją rašė į Kauną išsamius pranešimus ir samprotavimus apie bręstantį mirtiną pavojų Lietuvos nepriklausomybei.

Įvykus okupacijai glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos diplomatiniais atstovais Europoje ir Amerikoje ir taipgi su Altu, Balfu, vėliau su Vliku, Lietuvos Laisvės Komitetu ir Pasaulio Lietuvių Bendruomene.

Lietuvos istorijoje jo vardas išliks kaip vieno iš Klaipėdos krašto sukilimo organizatorių ir vyriausio sukilėlių vado.

PADĖKA

A.†A.

MATAS KLIKNA

Savanoris kūrėjas mirė 1984 m. rugpiūčio 14 d., sulaukęs 83 m. amžiaus.

Dėkojame kunigams, Liet. Sav. kūrėjams, Altui ir L. B. Cicero atstovams už atsilankymą koplyčioje ir už jausmingą ir patriotišką atsisveikinimą su velioniu.

Taip pat dėkojame Lietuvos Dukterų draugijai už užuojautą Drauge, ir visiems draugams ir pažįstamiems už aukas ir užuojautas suteiktas mums mūsų liūdesio valandoje.

Dukterys:

DANA ŽUKAUSKIENĖ
ALDONA BITINIENĖ

MIELAS VLADAI,
Užjaučiame Tave ir visą Tavo šeimą
brangios MOTINOS netekus.

ALEKSAS, BRONĖ,
POVILAS, LORETA ir
INGRIDA

Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje

JONAS NARBUTAS

PIRMOJI dalis apima nuo 1919-1936, 432 pusl. Kaina su persiuntimu $9.50.

ANTROJI dalis — įvykiai aprašomi nuo 1937-1940 metų laikotarpį daugiausia skirta apie Lietuvos sporto didžiuosius laimėjimus, 445 pusl. Kaina su persiuntimu $9.50.

Abu leidiniai didelio formato su daugel iliustracijų, gražiai išleista. Spaudė Morkūno spaustuvė 1978.

Užsakymus siųsti:

"Draugas", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Illinojaus gyventojai prideda extra 45 et. taksų.

A. A.
SES. M. BERNARDINA, SSC
Emilija Kripas

Mūsų mylima Seselė mirė Motiniško Namo infirmarijoj 1984 m. rugpiūčio 29 dieną.

Velionė buvo duktė Jurgio ir Pranės Kripų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Alfonso parapijos, Baltimore, Maryland. Vienuolyne išgyveno 69 metus.

Paliko nuliūdime Šv. Kazimiero Seserys, pusbrolis Adolph Stasiūnas, pusseserės Lucille Kilkus ir Anna Sliteris, giminės Lietuvoje ir pažįstami.

Velionė bus nulydėta į koplyčią ketvirtad., rugpiūčio 30 d. Laidotuvės įvyks penktad., rugpiūčio 31 d. Gedulingos pamaldos prasidės 9:30 ryto Šv. Kazimiero Seserų koplyčioje, 2601 W. Marquette Road, Chicago. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Prašome gimines, Seselės mokinius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse ir pasimelsti už a. a. Seselės sielą.

ŠV. KAZIMIERO SESERYS
ir
Kripų šeima

Laidotuvių direkt. John Evans

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
Laidotuvių direktoriai
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas - 652-1003

APLINK MUS

x Kun. Vikt. Rimšelis, Marijonų vienuolijos provincijolas, išvyko į Torontą, kur jis atstovaus marijonams Kunigų Vienybės sukaktuviniame 75-rių metų gyvavimo minėjime, religiniame kongrese ir „Dux Magnus" operos pastatyme rugsėjo 1-2 dienomis. Į savo pareigas grįš rugsėjo 3 dienos vakare.

x Prof. dr. Bronius Vaškelis, Lituanistikos katedros vedėjas ir pirmasis profesorius, su žmona ir sūnumi jau persikėlė į Chicagą ir apsigyveno Evergreen Parke.

x Ella Radienė, aktyvi Beverly Shores miestelio tarybos narė, dalyvavo Indianos valstijos rengtame miestų atskaitomybės ir buhalterijos seminare. Ji ilgus metus dirbo Sears buhalterijos skyriuje ir šioje srityje turi didelį patyrimą.

x Balfo Beverly Shores skyrius ir Lietuvių klubas rengia iškilmingą Tautos šventės ir Marijos Gimimo dienų minėjimą. Rugsėjo 8 d. bus klubo narių susirinkimas — minėjimas J. Kriščiūnienės namuose. Rugsėjo 9 d. 12 val Šv. Onos bažnyčioje šv. Mišios, o 1 val. Stankūnų restorano sode Balfo gegužinė ir 40 metų sukakties minėjimas.

x Danguolė Valentinaitė, JAV LB Socialinės tarybos pirmininkė, rugpiūčio 26 d. surengė turtingus argentiniškus pietus — „asado", kuriuose dalyvavo apie 70 žmonių, įvairių lietuviškų organizacijų darbuotojų. Svečiai buvo nuoširdžiai priimti ir pavaišinti, o šeimininkei pabaigoje buvo sugiedota Ilgiausių metų.

x Salomėja ir Viktoras Endrijonai išvyko į Torontą dalyvauti šv. Kazimiero minėjime, religiniame kongrese ir „Dux Magnus" operos pastatyme. Ta proga aplankys ir savo gimines Danutę ir Albertą Bražius. Į Chicagą grįš rugsėjo 5 d.

x A. a. Valentinas Matuliokas, 69 metų, veiklus katalikų organizacijose Amerikos lietuvis, gyvenęs Bridgeporte, mirė rugpiūčio 28 d. Jo motina Agota Matuliokienė, 91 m., sužinojusi apie sūnaus mirtį, buvo ištikta širdies smūgio ir nugabenta į Little Company of Mary ligoninę, kur yra ypatingos priežiūros skyriuje.

x Lietuvos Vyčiai ruošia tradicinį pikniką rugsėjo 2 d. Vyčių salėje. Kviečia visus linksmai praleisti sekmadienį, rugsėjo 2 d. (Labor Day išvakarėse) Vyčių sodelyje — salėje prie geros muzikos. Pradžia 12 valandą.

(pr.).

x International Meat Market, 2913 W. 63rd Street, bus uždaryta atostogom nuo rugsėjo 15 d. iki spalio 15 d.

(sk.).

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747.

(sk.).

ARAS
Dengiame ir taisome visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Pats prižiūriu darbą.
ARVYDAS KIELA
737-1717

x Chicago arkivyskupijos vadovybė rugpiūčio 28 d. buvo pasikvietusi jėzuitų provincijolą kun. Antaną Saulaitį, kun. Ant. Zakarauską ir kun. J. Prunskį pasitarti, kaip būtų geriau tvarkyti lietuvių sielovados reikalus šioje arkivyskupijoje.

x Ses. Joanella, Šv. Kazimiero seserų generalinė vyresnioji, „Draugo" dienraščio deimantinės sukakties proga atsiuntė gražų sveikinimą ir 75-rių dol. auką. Palinki kartu ir marijonams toliau tęsti sėkmingai apaštalavimą spaudos srityje. Nuoširdus ačiū už linkėjimus ir auką spaudai stiprinti, kad ir po 75-rių metų „Draugas" tęstų savo darbą.

x Dr. Kazys Šidlauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos pirmininkas, išvyksta visam laikui į St. Petersburgą, Fla., apsigyventi. Savo turimą namą jis jau pardavė, savo įsipareigojimus baigia sutvarkyti. Greitu laiku tikisi išvykti į naują gyvenimo vietovę. Linkėtina ir St. Petersburge įsijungti į lietuvišką veiklą.

x Sol. Jonas Vaznelis, kuris „Dux Magnus" operoje turi svarbų Vilniaus vyskupo vaidmenį, išskrido į Torontą. Opera, kurios libretą parašė poetas Kazys Bradūnas, muziką sukūrė komp. Darius Lapinskas, bus šv. Kazimiero minėjimo ir religinio kongreso proga pastatyta Toronte rugsėjo 1 ir 2 dienomis Royal York viešbučio salėje.

x Jolita Kriaučeliūnaitė, jauna akademikė, bus Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjų rengiamos madų parodos komentatorė. Madų paroda bus spalio 21 d. Jaunimo centre.

x LDK Birutės draugijos narių susirinkimas, kuriame bus renkama nauja valdyba bus rugsėjo 9 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centre, posėdžių kambaryje. Narės kviečiamos gausiai dalyvauti.

x Kultūrinė programa, pensininkų rūpesčiai, sveikatos reikalai Sodybos pažmonyje dalyvaujant maj. J. Tapulioniui, Marijai Naujelienei, A. Šidagiui, dipl. teis. P. Šului, gydytojui ir visiems dalyviams šį sekmadienį nuo 2 val. p. p. Užkandis, kraujospūdžio matavimas ir medicininiškas patarimas visiems norintiems. Visi laukiami.

x Olimpija Kesylienė sveikatos patikrinimui paguldyta į Central Community ligoninę dr. A. Maciūno priežiūroje. Neseniai ji turėjo operaciją, po kurios buvo pasveikusi, bet dabar vėl atsigulė ligoninėn.

x KASOS, Lietuvių Federalinės Kredito Unijos aktyvai pasiekė 27 milijonus dolerių. Pasiskambinkite ir pasiteiraukite apie KASOS mokamus nuošimčius už terminuotus indėlius. KASOS einamoji sąskaita (passbook) moka 9 proc. Pasinaudokite IRA pensijos planu, kuris šiuo metu jums moka 12 proc. Metinis prieaugis siekia net 12.55 nuoš. Šiais laikais kiekvienas dirbantysis gali sau užsigarantuoti geresnę pensiją įmokėdamas kasmet po du tūkstančius dolerių IRA sąskaiton. Įdėti pinigai nurašomi nuo metinių pajamų, todėl už juos nereikia mokėti mokesčių. Visos sąskaitos KASOJE iki $100,000 yra apdraustos Federalinės Valdžios (NCUA) agentūros. **Kasos adresas: 2615 West 71st Street, tel. 737-2110,** valandos: kasdien nuo 10 iki 6, ketvirtadieniais iki 7, šeštadieniais nuo 10 iki 1. **Cicero įstaiga: 1445 So. 50th Avenue, tel. 656-2201,** atdara antr. 9-12, ketv. 3-6, šešta. 9-12.

(sk.)

Kun. Petras Patlaba, minėdamas savo kunigystės 50 metų jubiliejų Chicagoje (žiūr. apr. „Draugo" rugpjūčio 25 d. laidoje) su savo brolio šeima Chicagoje. Iš kairės: brolio žentas Glen Jutzi, Irena Patlabaitė-Jutzi, jų dukra Elytė, Stasys Patlaba, jubiliatas kun. Petras Patlaba, Regina Patlabienė, Regina Patlabaitė-Šliažienė, brolio žentas dr. Rimvydas Šliažas, priekyje — Andrius ir Linas Jutzi ir Rimas Šliažas (Šliažų duktė tuo metu sirgo).

Nuotr. **Algio Stasiulio**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

Ričardas R. Blinstrubas

NAUJAS ARCHITEKTAS

Senoji lietuvių ateivių karta atidavė savo vertingą duoklę, pristatydama tautiečiams bažnyčių, mokyklų, ligoninių ir kt. Naujoji — davė ir duoda nemažiau svarbų įnašą, suteikdama savo vaikams aukštojo mokslo išsilavinimą. Diplomuoti įvairių rūšių lietuviai specialistai labai didelis turtas Amerikai ir garbė mums.

Šio mėnesio 26 dieną architektūros studijų pabaigtuves savo tėvų namuose atšventė Ričardas R. Blinstrubas, Irenos ir Rimanto Blinstrubų vyresnysis sūnus. Šie metai Blinstrubų giminei yra tikra rugiapiūtė — pilna įvairių sukakčių bei švenčių.

Ričardas Blinstrubas pradžios mokyklą baigė Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje. Ten pat lankė lituanistinę mokyklą. Baigęs St. Laurence gimnaziją, įstojo į Illinois universitetą Urbanoje ir jį baigė architektūros bakalauro laipsniu. Po trumpos pertraukos pasiryžo siekti magistro. Visą mokslo laiką Ričardas buvo labai aktyvus Chicagoje, priklausė „Suktinio" tautinių šokių grupei, jūrų skautams, universitete — pabaltiečių klubui ir šokių bei dainos ansambliui. Jų grupė kartą metiniame konkurse laimėjo antrą vietą. Praėjusiais metais Ričardas buvo tos grupės meno vadovas.

Užbaigtuvėse gausus giminių ir draugų būrys naująjį akademiką pagerbė dovanomis ir linkėjimais. Čia vienas iš jų:

„Planuok pasauliui namus
ir rūmus
Prie ežerėlių ar marių
krašto,
Priduok jų grožiui ramaus
švelnumo
Tėvynės kryžių ir drobių
rašto".

V. Š.

VYČIŲ IŠKILMĖS

Baigiant Lietuvos Vyčių 71-mą seimą, šeštadienio vakare Conrad Hilton viešbuty, Chicagoje, buvo iškilmingas banketas. Susirinkusius svečius pasveikino banketo rengimo komiteto pirmininkas J. Paukštis. Sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, maldą lietuviškai sukalbėjo Vyčių dvasios vadas kun. A. Jurgėlaitis. Programos vedėju pakviestas St. Pieža.

Supažindinęs su garbės svečiais, St. Pieža priminė ir tuos vyčius, kurių nebėra , o jų žymesni L. Šimutis, Ign. Sakalas, prof. K. Pakštas, dr. P. Daužvardis komp. A. Aleksis. Gen. kons. J. Daužvardienė pasveikino naują valdybą, atstovus. Šv. Kazimiero seserų gen. vyresnioji sesuo M. Joanella sveikindama priminė šv. Kazimierą, kuris yra jų vienuolyno ir vyčių globėjas. Pažymėtina, kad tarp daugelio svečių buvo net trys stalai šv. Kazimiero seselių.

Vyčių pirm. L. Stukienė prašė paramos ir pagalbos naujai valdybai. Dėkojo J. Paukščiui už uolų pasidarbavimą ruošiant seimą. Dėkojo prel. D. Mozeriui, šv. Kazimiero seselėms už prielankumą. Perdavė popiežiaus sveikinimą vyčiams. Pirmininkės L. Stukienės pasiaukojimas įvertintas įteikiant jai žymenį.

Ant. Mažeika pranešė, kad vyčiai jau turėjo apie 80 garbės narių. Šiame bankete į garbės narius pakeltas kun. A. Janiūnas iš Lawrence, Mass. ir kun. A. Bartkus. Pagerbtasis dėkodamas pakartojo ryžtą dirbti dėl Dievo ir tėvynės.

W. Piacentini pranešė apie mokslapinigius pasižymėjusiems studentams J.V.Stroliai ir Susan Balcavage.

Svečius palinksmino savo dainomis Linda Razgaitė-Burbienė, pritardama sau gitara. Skambiu balsu jos lietuviškai dainuojamos dainos buvo šiltai sutiktos.

Prof. dr. J. Stukas iškėlė vertingą pasitarnavimą lietuvių tautai seselės Ann Gillen, kuri Romoje baigusi teologijos studijąs, plačiai veikia tarptautinėse organizacijose. Ji daug dirba gindama nukentėjusius nuo Sovietų tironijos. Ji vadovauja tarptautinėms pastangoms, kad būtų grąžinta Klaipėdos bažnyčia. Ji daug dirbo gindama N. Sadūnaitę. Ji veikli dėl laisvės įkalintų lietuvių, kaip Petkaus, Gajausko. Pagerbtai seselei įteikė kryžių kalno paveikslą.

Sesuo Gillen padėkojo už suteiktą garbę. Papasakojo apie įvairių tikybų ir įvairių tautybių žmonių bendrą darbą, ginant sąžinės kalinius. Priminė „L. K. B. Kroniką" , Sadūnaitę, kalinamus Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narius. Siūlė kreiptis į kolumbo vyčius ir prašyti juos įsijungti į Klaipėdos bažnyčios gynimą.

Užbaigos kalbą, dėkodamas visiems prisidėjusiems prie šio seimo ir banketo pasisekimo, pasakė Br. Neberiezа. Maldą sukalbėjo prel. D. A. Mozeris.

Svečiai dar galėjo pasišokti grojant Neolituanų ir Aido orkestrams.

J. Pr.

Jolita **Kriaučeliūnaitė** — Putnamo seserų rėmėjų rengiamos madų parodos komentatorė.

LIETUVOS VYČIŲ NAUJA VALDYBA

Lietuvos Vyčių sąjunga savo seime rugpiūčio 22 — 26 dienomis, be kitų svarstymų ir įvairumų, išsirinko ar perrinko tuos pačius centro valdybos pareigūnus.

Dvasios vadovas liko kun. A. Jurgelaitis.

Centro valdybos pirmininke perrinkta Loreta Stukienė.

Pirma vicepirmininkė — Nancy Miro, antra vicepirmininkė Elinor Služas, trečia vicepirm. — Elsie Kosminsky, protokolų sekretorė Adelė Dauzickis, finansų sekretorė Helen Skudra, iždininkas — Terry Trainis, patikėtiniai — Frank Peterson ir Paul Strolia.

Komitetams vadovauti išrinkti ar perrinkti šie: lietuviškiems reikalams — dr. Jack Stukas, kultūriniams reik. — Anna Klizas Wargo, ritualui — Magdelina Smailis, stipendijoms — Paul Pracetine ir Paul Binkis, archyvui — Longinas Švelnis, viešųjų reikalų informacijai — Marytė Lepera, lietuvių kalbai — dr. Algis Budreckas, prie kat. federacijos — Frances Petkus.

Buvo pakelti garbės nariais kun. Albinas Janiūnas ir kun.Algimantas Bartkus, kurie gavo ir garbės nario pažymėjimus.

CHICAGOS ŽINIOS

AUKSINĖ FLEITA

Palmer House viešbuty Chicagoje įvyko muzikų suvažiavimas, praėjęs sėkmingai, bet su viena išimtimi: dingo 14-kos karatų auksinė fleita su sidabro raktais. Jos vertė 19,000 dol. Ji buvo pagaminta Japonijoje. Buvo išstatyta parodoje, kur dalyvavo 65 firmos. Dingimo paslaptis aiškinama.

MOKYTOJŲ ALGOS

Keletoje Chicagos priemiesčių mokytojų algos jau prašoka 36,000 dol. metams. Daugiausia bus mokama New Trier High School distrikte — vidutiniškai 38,900 dol. metams. Privačiose mokyklose atlyginimai mažesni, o Palos Hills distrikte ir valdžios mokyklose (aukštesnėse) mokama 28,500 dol.

POLICIJA PATVIRTINO SUTARTĮ

Chicagos policijos tarnautojai 5,555 balsais prieš 995 patvirtino naują dvejų metų tarnybos sutartį. Pagal sutartį pirmais metais nebus pakelti atlyginimai, o 1985 m. sausio 1 d. atlyginimą pakels 4 proc., o dar 3 proc. nuo rugsėjo 1 d. Laukiama, kad ir miesto taryba sutartį patvirtintų.

PAVOJINGAS GAISRAS

Dėl sprogimo kilęs gaisras rugpiūčio 26 d. sunaikino plastikinių medžiagų fabriką Waukegane. Degant tam American Polysterene bendrovės fabrikui iš ugniavietės ėmė veržtis pavojingos dujos. Gyventojams, esantiems arti gaisravietės, buvo įsakyta laikyti uždarytus langus ir duris.

PAJAMOS IŠ O'HARE

Iš Chicagos O'Hare aerodromo Illinois valstija 1982 m. turėjo apie 5,3 bil. dolerių pajamų.

PARDUODA AMFITEATRĄ

Chicagos International amfiteatras, kuriame yra buvusi ir lietuvių tautinių šokių šventė, bus spalio 2 d. atiduotas pardavimui. Amfiteatro plotas — 292,000 kvadratinės pėdos, jame sutelpa 12,000 žmonių. Jau jis nuo 1983 metų pardavinėjamas, bet spalio mėnesį bus paleistas iš varžytinių.

BĖGIKĖS PARYŽIUJE

Chicagoje yra stipri moterų bėgikių sąjunga. Jos 20 narių rugsėjo 23 d. dalyvaus Paryžiuje ruošiamose bėgikių rungtynėse. Dabar jos kas šeštadienį treniruojasi Lincoln Parke.

DĖŽĖ SU 3 MIL. DOL.

Chicagoje buvo dingę čekiai — užmokestis tarnautojams, iš viso siekiąs 3 mil. dol. Čekiai buvo lėktuvu siunčiami iš Springfieldo. Du uolūs detektyvai, plačiai apklausinėdami keleivius, taksių vairuotojus, susekė, kuris taksis vežė dėžę su čekiais. Taksio šoferis turės teisme atsakyti, įtariamas noru pasisavinti.

GRĮŽO KARDINOLAS J. BERNARDIN

Dvi savaites išbuvęs savo kelionėje į Lenkiją, kard. J. Bernardin grįžo į Chicagą. Jį sutikusiems aerodrome pareiškė, kad jį paveikė gilus Lenkijos žmonių tikėjimas. Kelionė labai pasisekusi. Buvo vietų kur buvo susirinkę jo paklausyti apie 250,000 žmonių. Ypač kardinolui darė įspūdį pamaldos Lenkijos šventovėse. Kelionėje kardinolą lydėjo 24 kunigai ir 3 pasauliečiai.

KANALAS PAVIRS PARKU

Būdamas Chicagoje prezidentas Reaganas pasirašė įstatymą, kuriuo kanalas tarp Navy Pier ir Joliet, įjungiant ir Calumet kanalą, bus paversti parku, nusitęsiančiu apie 100 mylių. Palei kanalą yra miškelių, apie 200 istorinių vietų, šimtai archeologinių punktų.

BAIGĖSI KONCERTAI

Grant Parko simfoninio orkestro koncertai baigėsi rugpiūčio 26 d. Tai buvo 50-tas koncertų sezonas. Paskutiniame koncerte pasireiškė dirigentas Christian Badea, atliekant Berliozo, Liszto, Repighi kūrinius.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val., vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Ofs. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą